

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 17 • Perjantaina 11. syyskuuta 2009

60. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Karjalasta kajahtaa

Haavikon kylässä sijaitsevaan Kempin lampeen pulahdimmekin uimaan.

– tai ainakin Kurkijoelta

Hilma ja Antti Heinosen, Anna (o.s. Kempinen) ja Juhana Lankisen sekä Hilja (o.s. Rouhiainen) Kärpän jälkeläiset olimme päättäneet viiraila Kurkijoella. Viisumit, passit, pakastetut makkarat ja iloinen mieli laukkuun ja bussilla kohti Kurkijokea. Täältä tullaan Alho, Aromäki, Haavikko, Pohjii ja Rummunsuo.

Matkaan lähdettiin torstaina 25.6.2009. Rajanylitys oli Vaalimaalta. Kuljettajamme komensi koko sakin aakkosjärjestyksessä Venäjän tulliin aikaa säästääksemme, joka osoittautuikin hyväksi ideaksi. Ajoimme Viipurin kautta ja menimme ostoksille Viipurin kauppahalliin. Kristalli-astiat kimaltelivat kilpaa, mutta lihatalous tuotteet eivät houkuttelleet ketään ostoksille.

Jatkoimme matkaa ja ennen Muolaata auton pohja jäi tielle – ainakin melkein. Kuljettaja totesi,

että otetaan paluumatkalla. Matkanjohtajamme Veikko Koho soitti Muolaassa olevaan kahvipaikkaan. Kahvilassa, joka oli rakennettu vanhaan navettaan, meitä odotti tuore kahvi ja pulla. Kahvilayrittäjällä oli tarjota myös majoitusta.

Jatkoimme matkaa Käisälmen kautta laulun raikuessa bussissa ja etenkin Karjalan kunnilla sai kaikki yhtymään mukaan lauluun. Ylitettyämme Kurkijoen rajan kuului hurraahuutoja raikuvien ablodein. Majoituimme Mihailin

hotelliin Kurkijoen keskustaan. Syötyämme illallisen osa meni saunaan ja osa lähti kirkonmäellä käymään. Illalla Maikki Touru huomasi, että häneltä on passi kadonnut. Maikki ei edes hermostunut vaan totesi rauhallisena, että hän jääkin tänne. Passi löytyi Maikin harmiksi hänen käsilaukustaan.

Havaitsimme linja-autosta vuotavan ”ihan vähän” vettä. Kuljettaja vakuutti ettei hätää, mutta otsalla helmeilevät hikiparpalot kertoivat toista.

Eräät matkalaiset tekivät heti keittiöön tilauksen sideaineista (rättejä, tervaa, pikeä ja kennollinen kananmunia) jäähdyttimen korjaamista varten.

Kurkijoki

Kurkijoki oli Karjalan vauraimpia ja kauneimpia seutuja ennen sotia. Suomen ensimmäinen juustomeijeri on ollut Kurkijoen Tervun kylässä. Muistan lapsuudesta, kun isäni puhui Lopotista. Silloin en vielä käsittänyt, että Lopotti

tarkoitti Kurkijoen kirkonkylää. Lapsuudenkodissani puheissa mainittiin usein Kurkijoki ja minusta se oli jotain hienoa ja kaunista, mutta en ymmärtänyt mitä. Nyt ymmärrän, kun olen itse nähnyt sen kauneuden. Kurkijoen kirkko oli puinen rakennus, jonka suunnitteli F.A. Sjöström ja se valmistui v. 1880. Venäläiset ovat pitäneet kirkkoa mm. elokuvateatterina, tanssipiikkana, viljavarastona, myllynä ja teurastamona. Kirkko tu-

Jatkuu sivulla 7

Vuoden Kurki – Veikko Repo:

”En ole tutkija – kerään nimiä!”

Sukututkijoiden huoneessa Pitäjäjuhlilla Veikko Repo toteaa, että tämä on meille kova sairaus, sukututkijoiden piirin nyky-

Veikon juuret johtavat Kurkijoen Ihojärvelle, josta myös vieressä seisovan Lauri Laukkanen suku on kotoisin.

nen vetäjä Harri Kekki naureskelee vieressä, että onhan niitä pahempiakin sairauksia olemassa. Miehet antavat vinkiksi, että omasta suvustaan kannattaa keskustella usean sukututkijan kanssa, koska jokainen heistä luo omat tietokantansa.

Veikko Repo esittelee itsensä viimeisenä Kurkijoella syntyneeksi, ainakaan hänen tietokannastaan, joka kattaa 26 583 Kurkijoella syntynyttä, ei löydy Veikko nuorempaa siellä syntynyttä. Veikko voi sanoa tosi kurkijokelaiseksi. Äidin esivanhemmat, 13 sukupolvea, ovat yhtä lukuun ottamatta Kurkijoelta, isän puolelta puolet Kurkijoelta ja toinen puoli Jaakkimasta ja Hiitolasta.

Nykyään hän asuu Nas-

tolassa Päijät-Hämeessä ja työelämän jäätyä taakse, sukututkimus vei vähintään 2-3 tuntia päivässä. Onpa niitäkin päiviä, jolloin tietokoneella vierähtää koko päivä ja yön tuntejakin.

Varsinaisen innostuksen Veikko kertoo syntyneen 1990-luvulla, kun hän toimi Nastolassa SPR:n vapaaehtoisprojektissa somalien kotouttamis- ja ystävätoiminnassa. – Nuoret somalit pystyivät kertomaan sukujuurensa 20 sukupolven taakse, minä en tiennyt isoisäni nimeä. Se oli potku sukututkimuksen aloittamiseen. Nyt minäkin tiedän reilut 20 sukupolvea taaksepäin, Veikko kertoo ja jatkaa – kyllä minä jo pikupoihana tein ruutupaperille muistiinpanoja sukuuni liittyen. Toisena sysäyksenä

Veikko Repo kirjaa haastattelemaansa henkilöstä perus- ja sukutietojen lisäksi myös tiedot harrastuksista.

oli ensimmäinen käyntini Kurkijoella v. 1990.

Kun sukututkimuksesta on puhe, miehestä pulppuaa puhetta taukoamatta, kädet heiluvat puheen tah-

dissa, silloin kun eivät ole näppäimistöillä. tarinat seuraavat toistaan. Iloa tuo se, kun ihmiset löytävät uusia sukulaisia. Kerrankin kaksi nuorta miestä, jotka

työskentelivät samassa työpaikassa, jonottivat hänen luokseen. Jonotellessaan keskustelivat, miksi ovat tulleet ja totesivat kummankin sukujuurten johtavan Kurkijoelle. –Harvoinhan tällaisista asioista työpaikoilla keskustellaan, Veikko kertoo.

– En miellä itseäni sukututkijaksi, olen nimien keräilijä. Kerään nimiä samalla lailla kuin joku toinen postimerkkejä tai tulitikkuskeja ja kun niitä on tarpeeksi paljon, aina löytyy yhteyksiä, Veikko kertoo. Vuoden Kurki-nimityksen luovutustilaisuudessa Pitäjäjuhlilla Muistojen illassa Lauri Laukkanen ja Riitta Sainio Säätiön hallituksesta luovuttivat hänelle diplomin sekä kurjensulalla koristellun tulostuspaperinipun. Samassa tilaisuudessa tuore Vuoden Kurki kertoi, ettei ole kymmeneen vuoteen ehtinyt juhlissa salin puolelle, välillä vain kurkistanut, mutta sitten jatkanut takaisin kammioonsa, jossa tänäkin vuonna oli vilskettä ja jonot venyivät pitkiä.

Helena Sulavuori

11.9.2009

Loistavaa asiakaspalvelua

Auton nokka kohti Iso-Syötteen tunturialueen takamaita, Pärjänjoen latvalampia. Katolla kanootti ja mielessä tuttu kesäinen innostus – joelle!

Matkalla mietimme, miten saamme kuljetuksen hoidettua ja autolle turvallisen paikan reiluksi viikoksi. No taksithan ovat aina olemassa – toteamme.

Iso-Syötteellä pistäydymme Luontokeskuksessa kyselemässä, päätämme käydä vielä kaupassa, jonka yhteydessä on Info. Rauhallisen vastaanoton jälkeen, taaksemme tulee reipas, hymyilevä mies, joka kyselee asiaamme. Kerromme ja hän tokaisee - odottakaa pieni hetki, lähdän viemään teidät sinne. No, sehän meille sopii! Hintaa emme edes kyselleet, olimmekin varautuneet maksamaan muutaman kymmenen kilometrin taksimatkan.

Hän vie meidät lammille ja samalla antaa mahtavan tietopankin alueen luonnosta. Lopuksi toivottelee hyvää matkaa ja sanoo odottavansa soittojamme, jotta tietää kaiken olevan hyvin. Sanoo vielä, että jos ongelmia tulee, voimme soittaa mihin vuorokaudenaikaan tahansa ja lopuksi lupaa tulla noutamaan meidät melonnan päätyttyä.

Edessä reilut sata kilometriä virtaavaa vettä, josta kolmannes enemmän tai vähemmän kuohuvia koskia, erämaata ympärillä ja toivottavasti jokunen kalakin jossa ja sienä ja tatteja metsässä.

Meloessani olen oppinut ymmärtämään, mitä on ns. ”hyvä” stressi. Kun edessä on vaativa koski, tunnen mi-

ten adrenaliinin pistelevä lämpö leviää sormen- ja varpaanpäihini asti, syke kiihtyy, silmäni loistavat ja keskittymiskyyni on huipussaan. Kaikki ajatukseni ovat vain tulevassa koskenlaskussa. Onnistuneen suorituksen jälkeen elimistöni rauhoittuu, hyvinolontunne ja rentous valtaa mieleni. Kunnes taas on edessä seuraava koski....

Matkan varrella soittelemme silloin tällöin kuljettajallemme olinpaikkamme ja kerromme kaiken sujuvan hyvin.

Hyväkin matka päättyy Livojoen varrella olevalle leirintäalueelle, josta vuokraamme mökin. Soittelemme, että nyt on reissumme lopussa ja hän lupaa tulla noutamaan meidät seuraavana iltapäivänä. Saapuessaan hän ensin harmitteli, kun ei päässyt aiemmin kokousten ja kaupanpidon vuoksi. Vajaan tunnin päästä olimme taas Iso-Syötteellä. Hintaa kysellessämme, hän huitaisi kättään – en minä tästä mitään ota, tämä oli mukavaa vaihtelua! Käykää kannattamassa kahvikupillisten verran. Sen toki mielellämme teimmekin ja toimitimme ilolla myös muita ostoksia.

Laskimme, että hän käytti reilut kolme tuntia kiireistä yrittäjän työaikaa meidän vuoksemme – hänelle täysin ennestään tuntemattomien ihmisten.

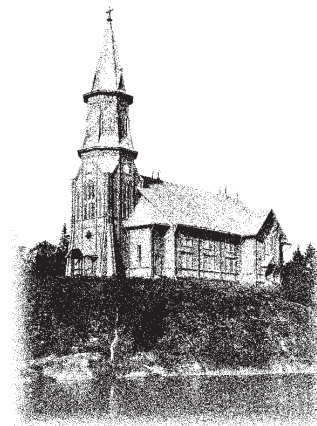
Myöhemmin mietin, miten voisin omassa elämässäni toimia samalla tavoin; tehdä aina silloin tällöin jonkun pyyteettömän palveluksen tuntemattomalle kanssakulkijalle.

Kiitos Heikki esimerkistäsi!

Helena Sulavuori

Hartaus sunnuntaille
13.9.2009
iv 15. sunnuntai
helluntaista

Ikuisuus pelissä

Tapasin helpottuneen ihmisen. Hän oli odottanut pitkään ja piinassa tietoa siitä, oliko vakavasti sairas vai ei. Elämä oli tuona aikana näyttäytynyt erilaisena, moni tekeminen oli joutunut puntariin. Asioiden arvojärjestys oli muuttunut, rukous-elämä vahvistunut ja saanut uuden ilmeen. Aikaa kun saattoi olla kovin vähän jäljellä.

Lääkärin uutiset olivat olleet iloisia. Oli tapahtunut jotain, mikä ei mahtunut aivan tavanomaisen piiriin, joku puhuisi pienestä ihmeestä. Hymy loisti kiitollisilla kasvoilla aurinkoa kirkkaammin. Niin, kiitollisilla. Hyvät uutiset saanut oli äärimmäisen kiitollinen Jumalalle siitä, että sai elää edelleen. Hän antoi kiitoksen sille, jolle se kuuluu. Tuo ilo ja kiitollisuus ei voinut olla tarttumatta, niin vahvasti se säteili.

Meidän on helppoa tuudittautua siihen uskoon, että elämä on itsestään selvyys; että elämme vanhoiksi ja vaivatta. Pidämme jotenkin oikeutenamme, että kaikki on koko ajan kohtuullisesti kunnossa ja toimii, että terveyttä riittää ja että on hyvää ruokaa syödä, katto päin päällä ja rauha maassa.

Mistä me muka sellaisen oikeuden olemme saaneet?

Elämä on hauras ja kallisarvoinen lahja, turhan arvokas hukattavaksi itsestään selvytyksenä. Jos sitä pitää itsestään selvänä asiana, on horisontti hukassa kuin paksussa sumussa. Näin taiti olla tilanne yhdeksällä entisellä spitaalisella kymmenestä: vain yksi palasi kiittämään Jeesusta parantumisestaan. Ja mitä sanoikaan Parantaja sille yhdelle, joka heittäytyi nöyrän kiitollisena maahan tämän eteen:

– Nouse ja mene. Uskosi on pelastanut sinut.

Kiitollisuudessa on kyse paljosta enemmän kuin äkkiä luulisi. Siinä on ikuisuus pelissä.

Jukka Helin

Kenttävastavasti Jukka Helin toimii Merivoimien johtavana pappina Merivoimien esikunnassa Turussa.

Kuolleita

Rakkaamme

Hilma Annikki TORIKKA

os. Nenonen

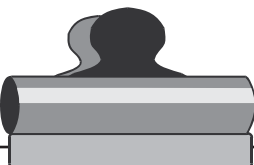
* 1.12.1920 Kurkijoki
† 27.7.2009 Loimaa

Menin hiljaa virran yli
näen heidät, joita rakastin
hellät äänet kutsuu nimeäni
on siellä avoin armaitteni syli.

Äitiä, mummoa ja isomummoa
kiitollisena muistaen ja
huolenpidosta kiittäen

Leena
Ville, Saara ja Vilma
Jussi, Nora ja Vertti
Sukulaiset ja ystävät

Siunattu läheisten läsnäollessa. Lämmin kiitos osanotosta.

NIMIPÄIVÄT

- 11 Pe Santeri, Aleksanteri, Aleksandra, Santtu, Ali, Ale
- 12 La Valma, Vilja
- 13 Su Orvo
- 14 Ma Iida
- 15 Ti Sirpa
- 16 Ke Hilla, Hellevi, Hillevi, Hille
- 17 To Aili, Aila
- 18 Pe Tyyne, Tytti, Tyyni
- 19 La Reija
- 20 Su Varpu, Vaula
- 21 Ma Mervi
- 22 Ti Mauri
- 23 Ke Syyspäiväntaus, Mielikki
- 24 To Alvar, Auno

Muistettavaa

Hiitola-Kurkijoki Sukututkijat kokoontuu torstaina 17.9.09 klo 18 Karjalatalon Wärtsilä-salissa, Helsinki Käpylänselä. Aihe: mm. suku Kurri. Tervetuloa kaikki, joita aihe ja pitäjämme sukututkimus kiinnostaa. Kokoustila on auki jo klo 15. Seurakokoukset 15.10., 12.11. ja 10.12. Lisätietoja Harri Kekiltä p. 050-304 1324 tai hkekkij@gmail.com.

Lappeenrannan Kurkijokelaiset Menemme viettämään Syysnunnaita 20.9. klo 13.00 Siiri Horttanaiselle, Koulukatu 34, Lappeenranta.

Kalakurjet Kurkijoen matkan 2.-4.10. matka-aikataulu: Virtaa Matka-Viitala 4.20, Kurakorventie Alastaro 4.30, Hirvikoski (apteekin pysäkki) 4.40, Puistokatu 39 Loimaa 4.50, Loimaa asema 5.00, Autokeidas Forssa 5.30, Kiasma Helsinki 7.00.

Kaipuu saa näkyä

PALVELEMME

Ma - Pe 9 - 17
La 9 - 13

KIVICENTER

Palininkatu 2, Loimaa
Puh 0207 909 261

Osanottoon

Kurkijoki- adressi

4 erilaista: kirkko,
vanha maisemakuva,
värillinen maisemakuva,
kulleroita

Hinta: 12 € saatavissa
toimituksesta

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Liisa Koistinen, Lauri Laukkanen,
Tapio Nikkari, Jaakko Taitonen ja Leena Virtanen

Toimitussihteeri: Helena Sulavuori
ja toimittajina kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoimna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
p. (02) 762 2551, 050-521 3336, toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmäkseen ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 60 centtiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöillisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 12 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi..... 35 euroa
6 kk..... 20 euroa
3 kk..... 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

Tilinumero: LSOP 523900-4897
Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Monesko Yhdysvaltain presidentti George W.Bush oli?
2. Minkä alan ansioista jaetaan vuosittain Matti Äyräpään palkinto?
3. Montako tupakoivaa aikuista Suomessa on?
4. Kuka oli Israelin ensimmäinen kuningas?
5. Mikä on maailman pohjoisin matelija?
6. Mikä on Suomen pienin lintu?
7. Mikä on pinta-alaltaan suurin Pohjoismaa?
8. Keiden kansallispäivä on kuudes helmikuuta?
9. Missä suomalaisessa sairaalassa otettiin ensimmäisenä käyttöön leikkausrobotti?
10. Mikä on lintulautojen värikkäin ja näkyvin varpuslintu?

11.9. Ps. 112:9. Oikeamielinen antaa avokätisesti köyhille, hän toimii aina vanhurskaasti ja kulkee pystyssä päin.

12.9. Room. 13:8. Älkää olko kenellekään mitään velkaa, paitsi että rakastatte toisianne. Joka rakastaa toista, on täyttänyt lain vaatimukset.

13.9. 15. sunnuntai helluntaista Matt. 11:28-30. Jeesus sanoo: "Tulkaa minun luokseni, kaikki te työn ja kuormien uuvuttamat. Minä annan teille levon. Ottakaa minun ikeeni harteillenne ja katsokaa minua: minä olen sydämeltäni lempeä ja nöyrä. Näin teidän sielunne löytää levon. Minun ikeeni on hyvä kantaa ja minun kuormani on kevyt."

Virsi 398:1. Oi tulkaa, työtätekevät, te kuorman alla nääntyvät, näin Kristus kutsuu meitä. Kuormanne raskaan huojennan ja tunnon rauhan lahjoitan. Niin lepoon autan teitä.

14.9. Ps. 92:2. Hyvä on kiittää Herraa, laulaa ylistystä sinun nimellesi, Korkein.

15.9. Ps. 65:4. Syntimme ovat meille liian raskaat, mutta sinä annat ne anteeksi.

16.9. 1 Tess. 5:16-18. Iloitkaa aina. Rukoilkaa lakkaamatta. Kiittäkää kaikesta. Tätä Jumala tahtoo teiltä, Kristuksen Jeesuksen omilta.

17.9. Ps. 147:1. Halleluja!

Hyvä on Jumalaamme sävelin kiittää, ihanaa on virittää ylistyslaulu!

18.9. Ps. 136:1. Kiittäkää Herraa! Hän on hyvä. Iäti kestää hänen armonsa.

19.9. 1 Tess. 5:21-22. Koetelkaa kaikkea ja pitäkää se mikä on hyvää. Pysykää erossa kaikesta pahasta.

20.9. 16. sunnuntai helluntaista Matt. 6:19-21. Jeesus sanoo: "Älkää kootko itsellenne aarteita maan päälle. Täällä tekevät koi ja ruoste tuhojaan ja varkaat murtautuvat sisään ja varastavat. Kootkaa itsellenne aarteita taivaaseen. Siellä ei koi eikä ruoste tee tuhojaan eivätkä varkaat murtaudu sisään ja varasta. Missä on aarteesi, siellä on myös sydämesi."

Virsi 582:1. Jos maattamme ei rakenna Jumala, auttajamme, niin työmme tyhjiin raukeaa, me turhaan harrastamme. Se minkä ihmisvoima loi, ei koskaan täällä kestää voi, jos tuki Herran puuttuu.

21.9. Ps. 55:23. Jätä taakasi Herran käteen, hän pitää sinusta huolen.

22.9. Apost. 20:35. Työtä tehdessä tulee huolehtia vähäosaisista muistaen Herran Jeesuksen omat sanat: "Autuaampi on antaa kuin ottaa."

23.9. 1 Tim. 6:17. Varoita niitä, jotka tässä maailmassa ovat rikkaita, etteivät he ylpeilisi eivätkä panisi toivoaan epävarmaan rikkauteen, vaan Jumalaan, joka antaa kaikkea runsain mitoin nautittavaksemme.

24.9. Ps. 46:11. Lakatkaa te huolehtimasta! Tietäkää, että minä olen Jumala.

Lukijoilta

Martta Hamunen on lähettänyt kesäterveisiiä Hausjärveltä

Kuvassa rouvat lukevat runoja jasmiinin alla.

Saje syksy

Taivas pihätyksyytön lorottaa vettä kui – maa veteläks männöö ves vaois loijuu kaik hommees, märkänöö syksy ei hiivi hiljaa sotkoo, kaataa viljaa – viheliäine tuul – puut tyhjiks riipii saap lintu oikoo siipii märkäpukkuu koittelee.

Rutkastko vettä valluu siin tulki assii essii riittääks apetta elläimil ja suurusta suuhu ihtel? Aut armias, tuhon tulles mikä tulloo sit ettee mitä jääp kopraa? Pittääkö armo palloi ruveta hammuuma pitki maaliman mait?

Anna

Perheutisia

PÖYTYÄ 28.6.2009 Rahialan veljesten sukutapaaminen Pöytyällä 60-vuotiaan evakkokodin muistelun merkeissä. Kuva otettu takapihalla heti Terijoen-salavan istuttamisen jälkeen. Kuvassa mukana myöskin Tilda ja Lauri Rastaan jälkipolvea. Kaikkien kiitokset Airille ja Jussille. Kuva: Mika Koivusalo

Kuninkaalliset Kurkijoella

Ruotsin kuningas Kaarle Kustaa ja kuningatar Silvia vierailivat äskettäin Suomessa.

Siitä tuli mieleen Ruotsin kuninkaallisten aikaisempi käynti Kurkijoella. Vuonna 1925 saapui Ruotsin kuningas Kustaa V ja prinssi Vilhelm Elisenvaaraan presidentti Lauri Kristian Relanderin kutsumana.

Suvun keskuudessa oli eräs talon emäntä, jota kutsuttiin

Limatsun tädiksi, hän halusi nähdä kuninkaalliset ja presidentin. Otti nauhakengät olkapäälle ja käveli palajain jaloin Särkijärveltä Elisenvaaraan, matkaa oli toistakymmentä kilometriä. Kengät jalkaan ennen asemaa ja niin tuli vieraat nähtyä läheltä.

Oli siinä kertomista perheelle ja naapureille pitkäksi aikaa.

S.H.

Ruotsin kuningas Kustaa V Elisenvaaraan asemalla v. 1925; hänen takanaan prinssi Vilhelm, presidentti Relander, rovasti Arokallio, edessä oik. rouva Kjällström ja kunnanvaltuuston puheenjohtaja Heikki Malmivaara. kuva: Muistojemme Kurkijoki s. 179

Niilo Isomäki Sävellyskonsertti

Lappeenrantasalissa 18.9.09 klo 19

Lappeenranta-lauluja
Joaquín Hernández
Reija Lang
Jouko Nykter

Lappeenranta Big Band
Karjalan Lauluveikot
Orkesteriteos Emma

Liput € 20.- Levy-Musiikki, Oleksi, Lappeenranta
Tiedustelut 040 550 4162 eevaliisa.isomaki@rymp.net

- Mie oon sen Isomäe Ailin poika, minkä isä ol se Kiiski Pekko Oksentiimäelt. Mie oon käynt järjestämmää oikee issoo konserttii ja aattelin, et jos teitäkii kiinnostas siel, näin sanaili lappeenrantalainen Niilo Isomäki viestissään.

Hyvät kuulijat, ihastukaa tai vihastukaa, välinpitämättömiksi alkää jääkö!

Näin toivoo lappeenrantalainen Niilo Isomäki, joka järjestää **Sävellyskonsertin Lappeenrantasalissa 18.9.2009**. Konsertti on samalla **50-vuotistaiteilijajuhla**.

- Tämän aikaa olen omistanut huomattavan osan itsestäni ja ajastani musii-kille, erityisesti jazzille, soittajana, sovittajana, ohjaajana, orkesterinjohtajana ja kuorolaulajanakin; välillä pääkaupunkiseudulla ja nyt taas vanhassa koulukaupungissani, tämä täysin itseoppinut jazzmusikko ja säveltäjä kertoo.

- Konsertissa kuullaan sarja **Lappeenranta-lauluja**. Niissä olen palannut lapsuuteni maisemiin ja tunnelmiin ja kuvannut muutosta, jota paluumuuttajan silmin ei ole voinut olla näkemättä. Mukana on ajan-kuvauksia ja tarinoita, muun muassa aihe, jota lauluntekijä ei Lappeenrannassa voi sivuuttaa: *Huhtiniemen mysteeri*. Lisäksi esitetään joukko teoksia, joilla olen osallistunut kohtalaisella

menestykselläkin sävellyskilpailuihin. Konsertin päätösnumerona kuullaan karvalakkisinfoniaksi kutsuttu neliosainen orkesteriteos **Emma**.

- Konsertin ulkoiset puitteet kasvavat täällä harvoin nähtyihin mittoihin. Lappeenranta-salin lavalla esiintyy **29-jäseninen sinfoniaorkesteri**, kapellimestarina **Satu Simola**, mieskuoro **Karjalan Laulu-Veikot**, jota johtaa **Nadja Härkönen**, **Lappeenranta Big Band**, johtajanaan **Ismo Varis**. Solisteina esiintyvät jazzartistiemme eturiviin kuuluva helsinkiläinen **Reija Lang**, lauluja latinalaisella temperamentilla tulkitseva monilahjakkuus **Joaquín Hernández**, sekä lappeenrantalainen rokkari **Jouko Nykter**. Laulajia säestää ensemble, jota johtaa musiikin monitoimimies **Antti Taipale**. Mieskuoron soolo-osuuden laulaa **Eero Oikkonen**. Konsertti-illan juontaa jazz-entusiastti ja -rumpali, rovasti **Matti J. Kuronen**.

Vehviläiset koolla Leppävirralla

Vehviläisten sukuseura ry järjesti sääntömääräisen kokouksensa kylpylähotelli Vesileppiksessä Leppävirralla lauantaina 27.6.2009. Kolmen vuoden välein järjestettävä kokous oli järjestyksessään kolmas ja siihen oli saapunut yli 60 sukuseuran jäsentä eri puolilta Suomea.

Seura perustettiin alkuaan lähinnä Suonenjoen Vehviläisten seuraksi eli Karjalasta vuonna 1572 muuttaneen Lauri Vehviläisen jälkeläisten toimesta. Nyt on kuitenkin selvitetty suvun juuria pitemmälle ja

saatu myös yhteys niihin sukulaisiin, jotka ovat Karjalassa pysyneiden Vehviläisten jälkeläisiä.

Tilaisuus alkoi lounaalla. Lounasjonoa viihdytti suvun pelimanniyhtye, jossa soittivat Outi, Arto ja Jussi Vehviläinen sekä Ossi Vepsäläinen. Sen jälkeen siirryttiin hotellin auditorioon kuuntelemaan valmisteltuja puheenvuoroja.

Ensimmäisen esityksen piti Olli-Pekka Vehviläinen, historian emeritusprofessori, joka jatkaa suvun varhaisten vaiheiden selvittämistä. Hän kertoi

Suonenjoelle muuttaneen Laurin Karjalassa eläneistä sukulaisista. Hän valotti myös sitä tilannetta, johon Lauri Vehviläisen lähtö liittyi. Rauhattomuus raja-alueella sai Laurin hakemaan perheelleen turvallisempia seutuja. Samoin tekivät niihin aikoihin erittäin monet muut perheet. Olli-Pekka Vehviläinen kertoi, että lähes koko Savon asutus tapahtui siten, että väkeä muutti Karjalan kannakselta ja Laatokan Karjalasta vesistöreittejä pitkin kohti luodetta ja pohjoista.

Seuraavaksi puhui Tero

Vehviläinen, joka edustaa Karjalan Vehviläisiä. Hän on tottunut Internetin käyttäjä ja on tehnyt tutkimuksiaan pitkä- ym. historiakirjojen ohella verkosta saatavien tietopalvelujen avulla. Hän on mm. selvittänyt Vehviläisten leviämistä eri puolille maata. Selvisi mm. että viime sotien seurauksena monet Karjalan Vehviläisistä joutuivat lähtemään evakkoon ja he päätyivät lähinnä alueelle Satakunta, Varsinais-Suomi, Häme ja Uusimaa. Nykyään suuri osa Karjalan Vehviläisten jälkeläisistä asuu Etelä- ja Länsi Suomen suurien kaupunkien talousalueilla. Siellä Savon ja Karjalan Vehviläiset kohtaavat päivittäisessä elämässään.

Kolmannen esityksen piti Jouko Suihkonen, jonka aiheena oli Vehviläisten tilojen syntyhistoria. Esitys antoi hyvän kuvan siitä, miten tilat ovat muodostuneet ja miten ne liittyivät suvun kehitykseen.

Tilaisuuden lopuksi pidettiin yhdistyksen sääntömääräinen kokous, jossa valittiin hallitukseen seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi Antero, Hannu, Risto, Sakari, Seppo ja Tero Vehviläinen, Jouko Suihkonen sekä Sinikka Kortelainen. Lisäksi nimettiin historiikkitoimikunta valmistelemaan ja toteuttamaan sukuhistorian tallentamista. Siihen nimettiin Olli-Pekka Vehviläinen, Jouko Suihkonen ja Tero Vehviläinen sekä Teuvo Vehviläinen. Hallitus velvoitettiin täydentämään ryhmää myöhemmin tarvittaessa.

Risto Vehviläinen

Tampereen yliopiston yleisen historian emeritusprofessori Olli Vehviläinen kertoo henkilön Feofil juurista ja Lauri Vehviläisen muutosta Jääsen Vehvilästä Leppävirran Vehvilään 1571.

Historian ja sukututkimuksen harrastaja Tero Vehviläinen luennoi Karjalan Vehviläisistä.

Historian siipien havinaa. Lännen puolella aiemmin evakkoon tulleiden (1571), Savon sukuhaarojen edustaja Jouko Suihkonen ja itäpuolella Karjalan sukuhaarojen edustaja Keijo Vehviläinen Vehviläisten muistomerkillä Suonenjoen Vehviläissä. Muistomerkki pystytettiin Huutoniemen tien varrelle Vehviläin kylälle. Muistolaatassa on teksti: Karjalasta muuttanut Lauri Vehviläinen asettui perheineen asumaan tänne v. 1572. Vähitellen suku asutti lähitienot ja levisi myös muualle Savoan.

Sodankäyneiden miesten traumat siirtyivät myös lapsiin

Sota jätti jälkensä yhteiskuntaan, sotilaiden lapsiin ja lapsenlapsiin. Vaikka ihmiset usein eivät puhuneet kovista kokemuksistaan, niiden vaikutukset näkyivät vuosikymmenien ajan suomalaisissa kodeissa. Irja Wendisch perehtyy sodankäyneiden miesten tarinoin heidän lastensa sekä omien kokemustensa kautta teoksessa Me sotilaiden lapset (Ajatus Kirjat).

”Pelkäsin kovasti isäni paluuta. Yleensä aloin jännittää sitä jo monta päivää aikaisemmin. Kun huhut ryyppöjengin saapumisesta kylään olivat kantautuneet meidänkin korviimme, tiesin, että isän kotiinpaluun aika alkoi olla lähellä. Kun isä sitten palasi kotiin, sama kuvio toistui aina. Riehuminen ja uhkailu alkoivat sillä hetkellä, kun hän sai ulko-oven auki.”

Näin Irja Wendisch muis-

telee lapsuuttaan, eikä hän ole ainut sotamiehen lapsi, jolla on samankaltaisia muistoja. Wendischin teos kertoo sotilaiden lasten tarinat, heidän muistonsa isästään ja lapsuudestaan. Sodasta kotiutuneet miehet olivat usein erittäin suorituskäyntejä ja menestyivät ammateissaan hyvin, mutta yksityiselämässään ja ihmissuhteissaan he olivat äärimmäisen häiriintyneitä. Eloönjääneiden miesten traumat eivät hävinneet koskaan, ja traumat siirtyivät usein seuraavallekin sukupolvelle.

Sotalapsen kehityksessä isän roolilla on usein suuri merkitys. Huoli siitä, miten isälle käy, varjosti monen lapsen elämää ja kasvatti turvattomuuden tunnetta. Sodan lapset ajautuivat hyvin varhaisessa vaiheessa aikuisen rooliin. He joutuivat kantamaan osan äidin vas-

tuusta, eikä omille murheille jäänyt tilaa.

”Kun Kauko oli poissa, Sinistä tuli äitinsä terapeutti. Hän sai kuunnella yökausia äitinsä juttuja ja valituksia. Kun äiti ei jaksanut pitää perheestä huolta, Sinin tehtäväksi jäi huolehtia asunnon siivoamisesta. Samalla hän yritti katsoa pikkuveljensä perään ja laittaa ruokaa.”

Sodanjälkeisessä Suomessa ei tunnettu henkisten vammojen hoitamista. Miehet purkivat pahaa oloaan läheisiinsä ilman, että heidän käyttäytymistään olisi osattu yhdistää sotaan. Edes tutkijat ja psykiatrit eivät osanneet pukea sanoiksi sitä, mitä nämä miehet pitivät sisällään.

”Meidän sodasta palaavat isämme päästettiin vapautteen tiedostamatta lainkaan siitä, että suurin osa näistä miehistä oli käytännössä kykenemättömiä viettä-

mään tasapainoista elämää siinäkin tapauksessa, että he olivat selvinneet sodan kokemuksista ilman fyysisiä vammoja. Usein saattoi olla jopa toisinpäin. Sellaiset miehet, jotka palasivat sodasta ruumiillisen vamman kanssa, saattoivat pärjätä paremmin kuin ulkoisesti haavoittumattomat.”

IRJA WENDISCH

Irja Wendisch (s. 1955) on tietokirjailija ja vapaa toimittaja. Hän on opiskellut lehdistö- ja tiedotusoppia sekä valtiotieteitä Freie Universität Berlin -yliopistossa ja tehnyt töitä niin suomalaiselle kuin saksalaisellekin medialle. Wendisch on kirjoittanut muun muassa teokset Tohtori Conzelmannin sotavuodet Lapissa sekä Salatut lapset – saksalaissoitilaiden lapset Suomessa.

TAAS SAATAVISSA

Erkki Rahkola & Carl-Fredrik Geust:

**Vaiettu
Elisenvaaran
pommitus**

Evakkohelvetti
20. kesäkuuta 1944
Ajatus Kirjat

Kovat kannet, 17 liitettä, valokuvia,
288 sivua, ovh 38 €

**Nouda tai tilaa
Kurkijokelaisen toimistosta 35 €**

Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
Puh. (02) 762 2551, 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Lukijamatkalla kävimme Korpisaaressa

Lähdin vaimoni kanssa toiselle Kurkijoen matkalle, ensimmäisen teimme jo vuonna 1991.

Matkalle lähti myös vaimoni serkku Erik Espoosta, hän oli ensimmäistä kertaa Kurkijoella.

Ensimmäisenä päivänä kiertelimme linja-autolla eri paikoissa mm. Elisenvaaran asemalla. Siellä tapasin Eero Laukkasen, joka kertoili olleensa vaihtomiehen apulaisena 14-vuotiana poikana, silloin kun oli se suuri

pommitus. Kyllä kuuntelimme kaikki hiljaisina hänen muistojaan tapahtumasta. Hän sanoi lähimpien pommiin tulleen n. 50 metrin päähän hänen maatessaan kiskojen välissä.

Seuraava päivänä läh-

Serkukset Airin kodin raunioilla, kuvassa seisovan Airin vieressä näkyy myös ”jуска”, uunin pelti osin nurmikon peitossa.

Sateenkaari kuvattuna Lahden ryhmässä Vätikässä. Lahden ryhmässä on ennen ollut kaksi taloa, jotka ovat edelleen pystyssä. Lisäksi sinne on tullut uutta venäläistä rakennuskantaa.

dimme kolmestaan paikallisen ”taksin” kyydissä kohti Korpisaarta. Sieltä löysimme vaimoni kodin kivijalat, joita oli edellisen käyntimme jälkeen jotenkin myllätty. Siellä ei ollut enää tiiliä niin paljon kuin edellisellä kerralla. Otin serkuksista kuvan vaimoni kodin raunioilla. Oli risukot kasvaneet melkein läpipääsemättömiksi ja heinä oli pitkä. Pellot olivat kyllä vielä näkyvissä,

ojissa vähän pensaita. Kävimme myös Anton Mielosen entisellä navetalla, josta oli tehty sellainen paikka, johon on kerätty mm. esineistöä Korpisaarelta. Paikan nimeksi oli laitettu ”Valkama”.

Kävimme myös Vätikässä vaimoni äidin kotitalossa, jossa on nykyäänkin asujia. Taloa oli laitettu paljon ja se oli hyvässä kunnossa. Pistäydymme myös vaimoni

serkun Vilhon mökillä, hän olikin vaimonsa kanssa siellä käymässä.

Oli mielenkiintoista paluumatkalla kuunnella kertomuksia ”kivijalkojen löytymisestä”, monet niistä olivat kasvillisuuden ja pensaikkojen peitossa.

Olavi Haapala
”Paljasjalkainen Melliläläinen”

Anni Kotiniemi:

Nuorille on löydettävä oma tapa vaalia karjalaisia perinteitä

Karjalaisuus on kulkenut mukanani niin kauan kuin muistan; jo pienestä pitäen olen ollut tietoinen juuristani ja pikku hiljaa iän myötä myös ymmärryksen historian tapahtumiin on avartanut käsityksiäni. Sodanaikaiset tapahtumat, Karjalan menetyt, tuntuivat silloin hyvin kaukaisilta ja etäisiltä, eivätkä niiden merkitykset aivan täysin auenneet minulle. Sen kuitenkin muistan, että yhteenkuuluvuudentunne oli kaikkien karjalaisten keskuudessa erittäin voimakas. Toiminta oli aktiivista, yhteishenki oli hyvä ja karjalaisista juurista oltiin ylpeitä, terveellä tavalla tietoenkin.

Nämä kunnioitettavat perinteet eivät toki ole hävinneet, päinvastoin. Mitä vartuneemmaksi sodanaikainen sukupolvi tulee, sitä voimakkaammin muistot lapsuuden maisemista pyörivät ajatuksissa, niin ainakin luulin. Elintärkeää muistojen säilymisessä sukupolvelta toiselle olisikin jatkaa vanhempiemme ja isovanhempiemme ylläpitämää perinnettä tavalla tai toisella. En usko, että meidän sukupolvemme pystyy samaan, sillä eiväthän lähtökohtammekaan ole täysin samat. Isovanhempamme ovat menettäneet kotinsa ja eläneet tuon ajan, me emme. Se ei silti tarkoita, että karjalaisuus olisi meille yhdenmukainen. On vain löydet-

tävä meille sopiva tapa, jolla vaalia juuriemme perinteitä yllä.

Yksi merkittävä, ellei paras keino muistojen säilyttämiseksi, on kuulla tapahtumista omilta vanhemmiltaan ja isovanhemmiltaan. Näin muistot tulevat henkilökohtaisemmiksi ja liittyvät paremmin myös meidän osaksi karjalaisuutta. Omalla kohdallani tämä onkin tapahtunut, ja siitä on kiittäminen isovanhempieni, jotka ovat väsymättä halunneet kertoa minulle tarinoita ja jopa viedä minut ja siskoni paikalle Kurkijoelle katsomaan, missä ukin entiset kotimaiset sijaitsevat ja mitä ne nykyisin näyttävät. Tuo matka teki minuun monella tapaa suuren vaikutuksen, jonka merkityksen olen ehkä tajunnut vasta myöhemmin, nyt kun matkasta on aikaa jo muutama vuosi.

”Karjalaisuus on kulkenut mukanani niin kauan kuin muistan.

Silloin pistin merkille muun muassa luonnon kauneuden: ”Eihän tämän kaltaisia maisemia ole Suomessa!” ajattelin. Mutta nyt tajuan, että nuo maisemat ovat olleet joskus osa Suomea, ja niin niiden tulisi olla edel-

leenkin. Toinen asia, jonka tuolloin laitoin merkille, oli ihmisten köyhyys ja paikkojen rähjäisyys. Aika tuntui jotenkin pysähtyneen, sillä joka puolella oli upeita vanhoja rakennuksia, jotka nyt olivat päässeet todella huonoon kuntoon. Aivan kuin kehitystä ei olisi tapahtunut laisinkaan näiden vuosikymmenten aikana. Ihmiset, ainakin he, joiden kanssa olimme tekemisissä, olivat kuitenkin ystävällisiä ja vieraanvaraisia. Matkan tärkein anti oli kuitenkin nähdä omin silmin uukini lapsuuden maisemat. Kuulemani kertomukset saivat syvemmän sisällön ja nyt myöhemmin ajatellessani tuota matkaa ymmärrän paremmin, miksi kaipuu noihin maisemiin on niin kovin suuri.

Enää en ihmettele ollenkaan myöskään sitä, miksi kotiseutumatkat Karjalaan ovat olleet niin suuressa suosiossa. Toisaalta, ymmärrän myös sen, että aivan kaikki eivät enää halua palata noihin maisemiin. Kodin menettäminen on kuitenkin niin kipeä kokemus, että jokainen reagoi siihen omalla tavallaan; toiset seuduilla vierailen ja siellä muistoja verestäen, toiset taas haluavat ehkä säilyttää vanhat muistikuvansa sellaisinaan, eivätkä nähdä omaa kotiaan sen nykyisessä tilassa.

Vaikka karjalaisten toi-

minta onkin vireää ja muistoja kerrotaan mielellään eteenpäin uusille sukupolville, ei se aina suju ongelmitta, sillä nyky-yhteiskunta pyrkii muokkaamaan asukeistaan irrallisia, liikkuvaisia ja juurettomia. Kaikilla on kiire elää tätä hetkeä ja miettiä kuumeisesti jo tulevaa, joten oman suvun historia tuntuu ehkä kaukaiselta, ellei merkitykseltömältä. Kaiken kiireen ja hektisyyden keskellä olisi kuitenkin hyvä muistaa, mistä poluista oma elämäntie oikein rakentuu. Yksi niistä poluista on karjalaisuus. Se on osa meitä, nyt ja aina.

”...vähintä mitä voimme tehdä on jatkaa isovanhempiemme perinnettä kertomalla seuraaville sukupolville...”

Mielestäni omalla sukupolvellani on syytä olla vain ylpeä juuristaan. Karjalaisuus elää meissä tavalla tai toisella ja sen vaalimiseksi vähintä mitä voimme tehdä on jatkaa isovanhempiemme perinnettä kertomalla seuraaville sukupolville, mistä sukkumme on lähtöisin. Oman suhteeni karjalaisuuteen huomaan ainakin silloin, kun kuulen kappaleen ”Karjalan kunnalla” soitettavan. Se saa silmiini kyyneleet.

Anni Kotiniemi kirjoitti viime keväänä ylioppilaaksi Loimaan lukiosta ja sai Kurkijoki-Säätiön stipendin. Stipendi ”velvoittaa” puheen pitämiseen Pitäjäjuhlilla. Annin herkkä puheenvuoro antoi monelle ikäpolvelle ajateltavaa.

- Kyselimme Annilta tulevaisuudesta ja karjalaisuudesta**
- 1. Olitko tietoinen, että Kurkijoki-Säätiö jakaa stipendejä kurkijokelaistaisille nuorille?**
-En ollut tietoinen siitä, että Kurkijoki-Säätiö jakaa stipendejä kurkijokelaistaisille nuorille.
 - 2. Miltä stipendin saaminen tuntui?**
- Stipendin saaminen yllätti minut erittäin positiivisesti!
 - 3. Mitkä ovat tulevaisuuden suunnitelmasi? Opiskeletko tällä hetkellä vai vietätkö välivuotta?**
- Aloitin rakennustekniikan opiskelut Tampereen teknillisessä yliopistossa elokuun lopulla. Jos hyvin käy, saatan siis joskus valmistua rakennustekniikan diplomi-insinööriksi.
 - 4. Mikä sinusta on tärkeintä karjalaisuudessa?**
- Karjalaisuudessa minulle hyvin tärkeää on sen vieraiteikas kulttuuri kokonaisuudessaan. Kaikista tärkeintä ovat ehkä kuitenkin tunnesiteet Karjalaan, jotka kulkevat mukanani loppuelämäni.

UUSI ERÄ!

Kurkijoki-
isännänviiri

95 € + postitus
Pituus 4 m, yläosan
leveys 45 cm.

Kunnanjohtaja Asta Suominen ja tekninen johtaja Pekka Paju kertoivat Oripään kunnan kuulumisia.

Kurkijokelaisia piispan hevoslaitumilla

Oripää, eli vanhemmalta ajalta nimellä Orihpää ja puhemielessä Orippää, on varsin vanhaa asutusseutua. Siellä on todettu olleen asutusta jo kivikaudella. Myöhemmässä ajanlaskussa, eli keskiajalla, Oripään on sanottu olleen Turun piispojen hevoslaidunta. Oripää on kuulunut Ala-Satakunnan kihlakunnan Loimaaseen. Kun vuonna 1865 annettiin keisarillinen asetus kunnallishallinnosta maalla, niin siitä alkoi Oripään itsenäisyys vuonna 1865. Kunnallishallintoa hoidettiin aluksi kuntakokouksilla. Ensimmäiset kunnallisvaalit järjestettiin Oripäässä vuonna 1918.

Oripään kunnan asukasluku oli vuonna 1944 lähes

2100 ja vuonna 1947 karjalaisien evakoiden saapumisen jälkeen noin 2500. Oripää kuului kurkijokelaisten sijoitusalueeseen ja sinne sijoittui pääasiassa Lapinlahden kylästä kotoisin olevia kurkijokelaisia. Heiltä vaihtuivat siis kumpuilevat Laatokan rantamaiset tasaiset ja kuivaan saviseutuun. Vuonna 1970 painetun Siirtokarjalaisten tie – kirjan mukaan Oripäähän sijoittui noin 65 karjalasta taloutta joista noin 40 oli maanviljelijäperheitä. Todellinen luku on jonkin verran suurempi, sillä kyseinen kirja on, hyvästä yrityksestä huolimatta, jonkin verran puutteellinen. Siihen ei ole onnistuttu kirjaamaan kaikkia uusille asuinsijoille siirtyneitä kar-

jalaisia. Tämä pätee kyseisen kirjan kohdalla muitakin kuntia, ei pelkästään Oripäätä.

Karjalaiset mukaan jo 1947 kunnallisvaaleissa

Ensimmäiset Oripään kunnanvaltuustoon valitut kurkijokelaiset olivat Toivo Heinonen ja Mikko Häkli. Heidän toimikautensa alkoivat vuoden 1948 alusta. Vuoden 1947 pidetyissä kunnallisvaaleissa karjalaiset olivat mukana omalla listallaan. Vuonna 1951 alkaneella uudella valtuustokaudella Heinonen ja Häkli tulivat kumpikin valituksi uudelleen ja kolmanneksi valtuutetuksi karjalaisista valittiin Martti Kuosa. Nyt

Kurkijokelaisia kunnalliselämässä

Vuoden 2008 viimeisessä numerossa alkanut artikkelisarja käsittelee kurkijokelaisten osuutta sijoituskuntiensa kunnalliselämässä vuosina 1947-2008.

ei karjalaisilla ollut omaa listaa vaan karjalais ehdokkaat olivat normaaliin tapaan eri puolueiden listoilla.

Mikko Häkli jatkoi kolmannelle kaudelle vielä 1954, muita karjalaisia valtuutettuja olivat Väinö J. Nenonen ja Antti Hamunen. Vuonna 1957 jatkoi Mikko Häkli edelleen ja Toivo Heinonen teki paluun valtuustoon. Uusina jäseninä aloittivat Arvi Karonen ja Petter Sihvonen. Vuoden 1961 alussa valtuustoon valittiin edelleen Toivo Heinonen ja Arvi Karonen ja uutena Juho Lukka. Vuoden 1965 alussa teki paluun valtuustoon Väinö J. Nenonen, Juho Lukka jatkoi ja uutena aloitti Juhana Paju. Seuraavat kolme valtuustokautta, jotka alkoivat vuosina 1969, 1973 ja 1977 ainoana karjalaisvaltuutettuna oli Väinö J. Nenonen. Vuonna 1981 alkaneella kaudella edustivat karjalaisia Petter Sihvonen, Jouko Heinonen ja Reijo Vainionmaa, toisen sukupolven karjalainen. Petter Sihvonen ja Reijo Vainionmaa jatkoivat myös seuraavan valtuustokauden joka alkoi 1985. Vuonna 1989 alkaneelle kaudelle Reino Vainionmaa sai kaverikseen Matti Lankisen. Seuraavan, vuonna 1993 alkaneen kauden edustus oli Matti Lankisen varassa, mutta jo seuraavalle vuodelle 1997 alkaneelle kaudelle Matti Lankinen sai kaverikseen Reijo Vainionmaan ja Pekka Pajun, Juhana Pajun pojan ja siten toisen poven karjalaisen. Vuonna 2001 alkaneen kauden jatkoi työtään em. kolmikko. Vuoden 2005 alkaneelle kaudelle valittiin Jussi-Pekka Paju, Pekka Pajun poika ja siten kolmannen sukupolven karjalainen.

Viisi kautta kunnanvaltuustossa ovat siis olleet Väinö J. Nenonen ja Reijo Vainionmaa, neljä kautta Mikko Häkli, Toivo Heinonen ja

Matti Lankinen. Kolmeen kauteen ylti Petter Sihvonen. Muiden kaudet ovat olleet kahden tai yhden kauden mittaisia. Merkitteä pantavaa on, että Oripään karjalaisnaiset eivät ole olleet aktiivisia, sillä kunnanvaltuustossa ja -hallituksessa ei ole ollut yhtään karjalaisnaista.

Virassa ja luottamustehtävissä

Pekka Paju, 1953 Oripäässä syntynyt Juhana Pajun poika on sikäli erikoinen kunnallismies, että hän on toiminut sekä luottamustehtävissä että kunnan viranhaltijana. Tällä kertaa Pekka Paju on kunnan tekninen johtaja, ollut virassa vuodesta 2004 lähtien. Aiemminkin hän oli kunnan palveluksessa rakennusmestari-rakennustarkastajan virassa vuodet 1980 – 86. Sen jälkeen hän toimi yksityisyrityksinä vuoteen 2004 saakka ja toimi kunnanvaltuutettuna kaksi kautta sekä kunnanhallituksen puheenjohtajana vuodet 2000 -2004.

-Oripäässä syntyneenä tunnen itseni oripäläiseksi, mutta toki taustalta löytyy kodin perintönä kurkijokelaisuuttakin ja olen käynyt Kurkijoella vanhempieni kotipaikoilla. Toisaalta on todettava, ettei minun koulu- ja opiskeluaikoina enää ole ollut mitään karjalaisuutta koskevia erilliskysymyksiä, sanoi Pekka Paju.

Oripään kunnanjohtajana pitkän päivätyö tehnyt ja pian eläkkeelle jäävä Asta Suominen totesi, etteivät kurkijokelaiset kunnallismiehet asioiden käsittelyissä muuten erottuneet joukosta, paitsi vähän vilkkaampina ja puheessa erottui vanhemmilla miehillä selkeästi karjalan murre.

Arvi Heinonen

Oripään kunnanvaltuusto 1990 – luvulla.

Jatkoa sivulta 1

houtui perusteellisesti tulipalossa v.1991

Haavikko

Kyläkierros aloitettiin Haavikon-kylästä. Lopotin ja Elisenvaaran väliselle tielle jätimme linja-auton ja jatkoimme jalan. Innokkaيمان matkaajan mitalin saa Sirpa Lankinen, sillä bussi ei ehtinyt edes pysähtyä, kun hän jo seisoj suljetun takaoven edessä ja sanoi, että saako jo mennä. Pääsimme heti aamulla reippailemaan, aurinko paistoi, satakieli ja muut linnut viihdyttivät yli kilometrin mittaista matkaa. Rauhallista oli, täällä kuului jopa ruisrääkän laulua, joka ilmoitti meille etsittävästä lammesta. Aivan kuin aarteensijijat olisivat löytäneet haluamansa! Lammen toisella reunalla oli jylhät korkeat kalliot, aivan oikea erämaalampi ja sitten aamu-uinnille. Pekka Kaiku pulahhti ensimmäisenä Kemppisen lampeen. Lea ja minä seurasimme esimerkiksiä. Uituaan Lea jäi rantaan paistattelemaan päivää ja sanoi Pekalle, että ui ihan rauhassa, ei meillä ole mihinkään kiire. Lopulta Pekka ilmoitti, että hänkin voisi nousta vedestä, mutta hänellä ei ole uimahousuja. Tässä paikassa olisi viihtynyt kauemminkin. Oli rauhallista ja vedestä käsin myös mukavat maisemat. Jos aamulla oli murhetta, niin täällä ei enää tuntunut olevan sellaista. Anna (o.s. Kemppinen) Lankisen kotipaikka löytyi kumpareelta, josta avautui uskomattoman kaunis näkymä Kemppisen lammelle. Rakennuksia ei ole jäljellä.

Aromäki

Haavikosta siirryimme Aromäelle. Maisemat ovat edelleen tallella, mutta tästä luonnonkauniista kylästä oli sodan jälkeen tuhoutunut 38 yksityistä tilaa, Aromäen kansakoulu ja nuorisoseurantalo. Tie oli huonossa kunnossa, joten kävelimme isäni Lauri Lankisen kotipaikalle. Ko-

titila löytyi helposti, sillä olimme vierailleet paikalla viime kesänä. Rakennuksia ei ole, mutta ruohikosta löysimme betoniportaat ja maakuopan, joka oli toiminut kellarina.

Jatkoimme bussilla kohti Elisenvaaraa. Aromäen ja Elisenvaaran välissä oli sepelityömaa. Kävimme Elisenvaaran asemalla ja teimme pieniä ostoksia kyläkaupassa. Pusutunnelissa käynnin todisteeksi otimme kuvia pusujen kera. Osa miehistä kylläkin oli kateissa. Onneksi löytyi vapaaehtoisia tuuraajia.

Rummunsuo

Matkaa jatkettiin kohti Rummunsuota. Rummunsuo oli Kurkijoen suurimpia kylä. Bussin ikkunasta näimme Mikrilän-kylän suurmiehen Veikko Hakulisen kotipaikalla edelleenkin pystyssä olevat oven raamit. Matkalla pysähdyimme kurkistamaan venäläiseen korsuun, jonka katosta riippui sammalta. Korsu piti sisällään varmasti monta tarinaa ja etenkin hyttysiä.

Sisarukset Heikki Touru, Taimi Honkanen ja Marja-Leena Ahonen tutustuivat äitinsä Saimi Tourun (o.s. Heinonen) kotipaikkaan. Paikalla seisoo jyrkävä huvuntoinen talo, joka oli saanut viime kesän jälkeen muovipinnan päällensä. Talo toimi pietarilaisen pariskunnan kesämökinä. Isäntä kehotti meitä tutustumaan taloon sisältä käsin. Hilka Hokkanen oli varannut tuliaisia isäntäväelle. Kurkistimme myös savusaunaan, jossa Hilka kertoi syntyneensä.

Ihojärvi

Suunnitelmiin tuli muutos, kun lähdimme katsomaan Heinosen suvun serkun Viljo Parikan kotipaikkaa. Viljo ei ollut itse mukana tällä kertaa. Rakennuksia ei ollut täälläkään enää jäljellä, mutta ruusut kukkivat pihapiirissä.

Parikan paikalle mentäessä tienristeyksessä oli mansikoita myytävänä ja

Hilka Hokkanen, Taimi Honkanen ja Janne Nurmi Ihojärvellä Hilkan lapsuudenkodin rappusilla

talon isäntä esitteli meille komeaa haukea ostettavaksi. Maire Uitto kuvasi lasten katutaidetta. Lapsia nauratti, kun lauta-aitaan piirretyt kuvat ikuistuivat valokuvaan.

Olin haastanut matkalaiset Laatokkaan uimaan ja paluumatkalla pysähdyimme Vätikkään. Melkein jokaisen varpaat kastuivat Laatokassa ja rohkeimmat menivät uimaan. Uima-asut näyttivät olevan aika vapaamuotoisia. Grillasimme rannalla ja joimme kahvia. Lämpöä oli 32 astetta varjossa.

Koho muistutti, että pitääkää ihan tosissanne nestetasapainosta huolta ja tarkoitti vettä. Kaikki olivat samaa mieltä nyökyttäen päättään ja pullot kilisivät kilpaa. Olimme matkalla vain kerran humalassa. Lauloimme ja kerroimme tarinoita. Osalle matkalaisille elämä tuntuu olevan tositarinoita ja lauluja täynnä. Laulut punatukkaiselle tytölle ja Käkisalmen markkinoilla saivat kyytiä.

Alho

Illalla lähdimme Alhoon kahdella taksilla Kärpän Timon äidin, Hilja o.s. Rouhaisen kotipaikalle käymään. Alhon-kylä sijaitsee Kurkijoen lounaisosassa.

Lähdimme matkaan, pääsimme oikein Ladojen

kyytiin. Taksimme kurvasi bensa-asemalle. Venäjällä on edelleenkin sellainen tapa, että ensin suoritetaan maksu ja sitten vasta tankataan. Ongelmia voi syntyä siinä tilanteessa, jos maksamasi polttoaine ei sovikaan tankkiin. Taksimme maksoi bensa-aseman kassalle, jota toimitti kioskinluokku. Maksettuaan hän hyppäsi autoon ja veljeni Markku tokaisi hämmästyneenä: No gasolin. Kuljettaja pomppasi ylös ja kävi tankkaamassa ja sitten päästiin matkaan. Tie Alholle oli harjun huipulla ja molemmien puolin tietä oli valtava pudotus. Perille päästyämme hajaannuimme etsimään Timon äidin kotipaikkaa ja kuljettajamme jäi korjamaan Ladaa, jonka vedet keittivät yli. Timon kotipaikka löytyi ja kuvia otettiin kovasti, koska tämä oli Timon ensimmäinen matka Kurkijoelle.

Paluumatkalla sen toisen Ladan matka katkesi Alhon asemalle. Siinä piti pyytää ohikulkijoilta apua ja suorittaa länsiautoon kerroslastaus, matkanteko oli hidasta, mutta turvallista.

Kurkijoen kirkonmäelle oli saapunut pölyinen suomalainen Ural-troikka. Heidän aikomuksenaan oli kiertää Laatokka. Ongelmia oli, kaikki pyörät eivät olleet käyntikunnossa.

Vanha Valamo

Lauantai-päivän olimme pyhittäneet kulttuurille. Virittäydyimme vierailemaan Vanhassa Valamossa. Lähdimme Sortavalaan Elisenvaaran kautta, koska silta oli poikki. Tutustuimme matkalla Jaakkiman kirkkoon. Kirkko selvisi sodista. Sen kelloista evakuoitiin kaksi Teuvaan ja toiset kaksi Kesälahdelle. Neuvostoaikana kirkko oli eri tavoin hyötykäytössä. Se tuhoutui tulipalossa ja sen varastossa oli sokeria ja kirkko paloi pienellä liekillä kuin tenu. Minä ja Maire Uitto esitimme gospelesityksen kirkon portailla. Jarmo Virtanen sanoi, että lopettakaa, ettei katto tipu teidän päälle.

Saavuimme Sortavalaan ja menimme satamaan odottamaan matkaopastam-

me Veeraa. Laulussa miehet katselivat Veeran perään, mutta nyt me naisetkin olimme kieli pitkänä, että missä se Veera oikein on. Olimme muutamaan otteeseen jonottamassa laivaan, kun meidät ohjattiin pois jonosta. Kotavuon Raili jo epäili, että Rämä-ryhmä ei taidakaan päästä lähtemään. Lopulta Veera saapui ja ohjasi meidät oikeaan laivaan ja merimatka upeaan Valamoon sai alkaa.

Luonnonkauneuden lisäksi Valamo tarjoaa vierailleen elävän luostarin eksotiikkaa, taidetta ja arkkitehtuuria. Heinäveden Valamon luostari avustaa Vanhaa Valamoa. Tikkurila on luovuttanut ulkomaalit. Kirkon sisustukseen on käytetty 4 kg kultaa, joten voit vain kuvitella, kuinka henkeäsalpaavan kaunis Vanha Valamo on. Saarella asuvien siviilien asunnot ovat heikkokuntoisia, mutta munkeilla on parempikuntoisia asuntoja.

Luostarista löytyy ihmementekijä ikoneita. Valamoon tuotiin Kreikasta helikopterilla ns. syöpäkonit. Tarina kertoo, että syöpää sairastava ihminen oli rukoillut ikonin äärellä ja parantunut. Ikonien vieressä oli kynttilälyhtyjä, jotka ihmeperantamisen kokeneet olivat lahjoittaneet.

Luostarikierroksen jälkeen teimme ostoksia rannalla. Kauppaa tehtiin oikein tosissaan markkinatalouden hengessä. Ku-

kaan työistä ei kuitenkaan saanut munkkia matkalla. Itse tein rannassa kauppaa liinasta. Tingattuani aikani myyjä suuttui vetäen liinan kädestäni ja kääntäen selkensä minulle. Kävin myöhemmin ostamassa liinan ja maksoin myyjän pyytämän hinnan. Palasimme katosiipialukselle ja jätimme taaksemme kauniin saaren. Riitta Hokkanen kertoi, että häntä nauratti paluumatkalla, kun hän katsoi taakseen niin koko porukka nukkui suu auki aluksen mukavissa tuoleissa.

Sortavala

Sortavala on arkkitehtiopiskelijan unelmakaupunki, koska sieltä löytyy erilaisia

rakennustyyliä. Tutustuimme yhteen rakennustyyliin menemällä keskustan baariin. Törmäsimme sortavalalaiseen taksiin, joka osasi suomea. Hän sanoi, että saa paremman liksan suomalaisilta, kun osaa kieltä. Taksi ei ollut tyytyväinen Sortavalan oloihin. Asunnot kalliita ja kaikki paikat huonossa kunnossa, hän viittasi kädellään ilmaan ja totesi, miksei kukaan tee mitään.

Kotimatalla Jukka Honkanen osti Lahden-pohjan kaupasta pötkön metwurstia. Tuumasimme, että ei ole tarpeeksi nälkä, jos makkara ei maistu. Kurkijoelle matka tahtui, kun laulettiin. Kerran olimme kaikki parikymmentä senttimetriä ilmassa, kun auto pomppasi oikein kunnolla ilmaan.

Pohjii

Viimeisenä iltana teimme kävelyretken isoisäni Juhana Lankisen kotipaikalle Pohjiin-kylään. Paikka löytyi helposti 10 metrin päästä Jaakko Lankisen paikasta. Rakennuksia ei ole enää jäljellä, mutta pystyimme selvästi erottamaan talon paikan. Liikutuimme, kun lauloimme Laps olen köyhän kauniin Karjalan. Veikko Koho kertoi, että tässä naapurissa oli Muna-Lankinen, joka oli saanut nimensä siitä, kun hänellä oli peräti 30 kanaa.

Kotia kohden

Sunnuntaina heräsimme sateeseen. Lähdimme hyvissä ajoin Käkisalmen kautta kotiin. Tunnelma oli kieltämättä hiljainen ja vaisu. Olimme väsyneitä sillä olimmehan nähneet ja kokeneet niin valtavasti matkalla. Pääsimme Suomen ja Venäjän tulleista pikavauhtia läpi. Osa harmitteli jostain syystä sitä, että olisi pitänyt ostaa tullaasia enemmän.

Kotiin oli hieno palata reppu täynnä uusia ja ihania kokemuksia rikkaampana. On tultava välillä kotiin, jotta voisimme palata Kurkijoelle uudelleen.

Marja Lankinen ja Pekka Kaiku

Venäläisten tekemä korsu oli vielä hyvässä kunnossa.

Kurkijokelainen 27/1998, 3.7.1998

Mitä Laatokalla oikein tapahtui?

Useat Kurkijokelaisen lukijat ovat kirjoittelleet muisteluksiaan sota-aluksista Kurkijoen rannikolla jatkosodan aikana. Koska tapahtumista on kulunut 56 vuotta, voi kirjoittajan muisti jo alkaa pettää tai seipitetään juttuja kuulopuheiden perusteella.

Toiminnot, joihin Kurkijoen alueella 1942 nähdyt erilaiset taistelulautat ja veneluokan alukset osallistuivat, olivat osa saksalais-italialais-suomalaisista meritaisteluvoimia ja erikoismuodostelmia, jotka olivat toiminnassa Laatokalla häiritäkseen mahdollisimman suuressa määrin Leningradin meriliikennettä. Tämän erikoislaatuisten osaston, joka oli alistettu Laatokan Rannikkoprikaatille, tarkoitus oli tukea Leningradin lopullista valtausta Laatokan suunnasta.

Ajatus italialaisalusten yhteiskäytöstä oli peräisin Saksan merivoimilta, joilla oli tietoja italialaisten kokemuksista alusten maakuljetuksista Mustallemerelle.

Italialaiset torpedovenet saapuvat Laatokalle

Vaikka italialaisilla oli kokemusta alusten maakuljetuksista, tulo Laatokalle oli melkoinen seikkailu, jossa käytettiin hyväksi maantie-, rautatie- ja vesitiekuljetuksia. Nämä MAS-torpedovenet kuljetettiin Italiasta maitse Stettiniin, sieltä laivalla Helsinkiin ja edelleen junakuljetuksena Saimaalle, jota pitkin hinattuna Punkasalmen laituriin. Punkaharjulla veneet lastattiin taas junaan ja kuljetettiin Lahdenpohjaan vesille laskettavaksi. Italialaisvenneiden varsinainen tukikohta oli Sortanlahdessa. Kaikki neljä italialaisvenettä olivat perillä toimintavalmiina Sortanlahdessa 22.6.1942. Vaiherikas kuljetus oli onnistunut. Saavutettuaan taisteluvalmiuden italialaisvenet tekivät kaikkiaan noin 20 partio- ja

taistelusyöksymatkaa, joilla upotettiin kaksi vihollisalus-
ta.

Saksalaiset veneet tulevat Laatokalle

Myös saksalaiset toivat veneluokan kalustoa Laatokalle. Helsingin kautta tuotiin neljä KM-miinavenettä. Ne olivat perillä 8.7.1942. Näillä KM-veneillä oli vaikeuksia koneiden kanssa, minkä vuoksi toiminta voitiin aloittaa vasta syyskuun lopussa. Ainoastaan kerran kolme alusta onnistui miinanlaskussa.

Saksalaiset taistelulautat tuodaan Laatokalle

Veneluokan alusten lisäksi Saksan 1. Ilma-armeija (LUFTLOTTE 1) lähetti vielä heinäkuun 1942 aikana Laatokalle useita taistelulauttoja, joita oli kahta

Lippuviestitystä tykkiveneellä Laatokalla.

Raskaita SIEBEL-taistelulauttoja Laatokalla 1942.

tyyppiä, raskas taistelulautta SIEBEL sekä kevyt taistelulautta (jv-vene):

Yhteensä Sortanlahden Kurkijoen vesistöalueella toimi 21 saksalaista tykkilauttaa, jotka merellisestä käyttötarkoituksestaan huolimatta kuuluivat Saksan ilmavoimien, Saksan 1. Ilma-armeijan (LUFTLOTTE 1) alaisuuteen. Venekalustosta ja taistelulautoista muodostettiin osasto EINSATZSTAB FÄHRE OST (E.F.O.), joka oli operatiivisesti alistettu Laatokan Rannikkoprikaatin komentajalle. Ylipäällikön 17.5.1942 antamalla käskyllä muodostettiin em. MAS- ja KM-veneistä sekä suomalaisesta moottoritykkivene SISUSTA Laivasto-osasto K (Komentajakapteeni Kiljanen), joka myös oli operatiivisesti alistettu Laatokan Rannikkoprikaatin komentajalle. EFO-osastoon kuului enimmillään 30 alusta ja 2400 miestä. Neuvostoliiton alusvahvuudeksi Laatokalla arvioitiin tuolloin 10 tykkiveneä, 30 raivaajaa, 20 vartiomoottoriveneä, 20 hinaajaa sekä runsaasti moottoriveneitä ja proomuja. Neuvostoliiton alukset talvehtivat (katso karttapiirros) Morjessa ja Osinovetsissa Leningradin saartoalueella sekä Uudessa Laatokassa Olhavanjoen

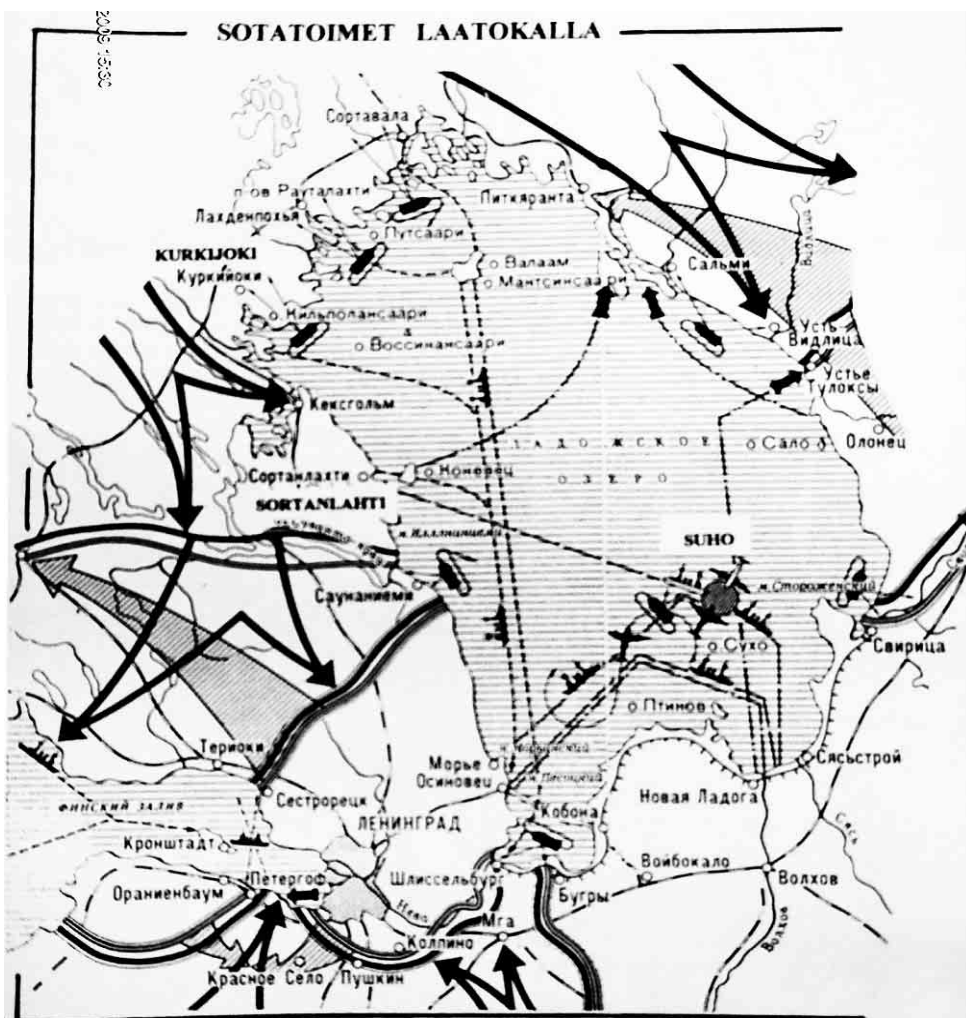
suussa. Vm. paikassa oli Neuvostoliiton Laatokan puolustuksen johto. Taistelulauttalaiivueen taistelutoiminta alkoi vasta syyskuun lopulla. Neuvostoliiton taistelulautat olivat saksalaislautoja nopeampia ja tulivoimaisempia. Saksalaislautoja eivät uskaltaneet lähteä merelle ilman ilmatukea ja – suojaa. Saksan 1. Ilma-armeijan hävittäjävoimat olivat puolestaan sitoutuneet Olhavan suunnan taistelujen tukemiseen, mutta elo-syyskuussa saksalaiskoneet onnistuivat tuhoamaan useita vihollisen tykkiveneitä, jolloin taistelulautat uskaltuivat merelle. SIEBEL-taistelulautat toteuttivat vuoden 1942 aikana kaikkiaan seitsemän taistelusyöksyä. Kolmessa syöksyssä ne joutuivat taisteluun vihollisvoimia vastaan.

Suhon majakkasaaren tiukat taistelut

Syyskuun alusta 1941 alkaen piirittynä ollut Leningrad oli saanut pääosan tarvikkeistaan ja sitä oli myös evakuoitu ulompaa merireittiä myöten. Tämä liikenne kulkenut Olhavan

Lukijamatkalla virisi vilkas keskustelu siitä, millaisia ulkomaalaisia joukkoja Laatokalla ja Kurkijoella toimi jatkosodan aikana. Oheinen kenraaliluutnantti Lassi Kohon artikkeli vuodelta 1998 valottanee asiaa asiantuntijan voimin. Alkuperäistä artikkelia on lyhennetty jättämällä pois luettelot veneiden ja taistelulautojen ominaisuuksista.

suusta SUHON majakan ohi Karjalan kannaksella oleviin Morjen ja Ossinoveitsin satamiin. Saksalaiset suunnittelivat Leningradin lopullista valtausta Laatokan suunnasta, mutta kun Leningradin hyökkäys viipyi, saksalais-italialais-suomalainen osasto päätettiin lähettää valtaamaan Suhon saarta Etelä-Laatokalla. Operaatio, jonka peitenimi oli KOTITONTTU, suoritettiin 22.10.1942. Suho oli pieni luoto, vajaan hehtaarin kokoinen, jolla sijaitivat majakka, rannikkopatteri ja noin 100 hengen varusväki. Hyökkäävään laivasto-osastoon kuului 16 taistelulauttaa ja kuljetusalusta, joita suojasi kolme italialaista MAS-venettä. Saksalaisen taistelukertomuksen mukaan Suhon saari vaiennettiin tuhoamalla sen tykit ja aiheuttamalla vaurioita majakalle. Lisäksi todettiin otetun kuusi vanhaa ja pudotetun kahdeksan konetta. Saksalaiset menettivät oman ilmoituksensa mukaan 18 miestä kaatuneina, neljä kadonneina ja 57 haavoittuneina sekä kaksi raskasta ja kaksi kevyttä taistelulauttaa ja yhden miehistöveneen. Eräs

Laatokan Puolustuksen Perinneyhdistys koolla Lappeenrannassa

Laatokan meripuolustuksen perinteitä vaaliva Laatokan Puolustuksen Perinneyhdistys kokoon-tui evp -komentaja Erkki Marttilan johdolla Lappeenrannassa. Kaksipäiväiseen tapaamiseen, 15.-16.8., veteraaneja, heidän jälkeläisiään ja ystäviään sekä muita asiasta kiinnostuneita oli saapunut eri puolilta Suomea. Turusta oli järjestetty yhteiskuljetus, joka kulki reittiä Forssa – Riihimäki – Lahti – Heinola – Lappeenranta ja takaisin.

Yhteinen tilaisuus Lappeenrannassa alkoi kunniakäynnillä ”Äiti Karjala” –patsaalla klo 16. Seppleenlaskua seurasi rukoushetki ja evp –komentaja Erkki Marttilan puhe.

Saimaalla

Lauantain ohjelma päättyi risteilyyn Suomen suurim-

malla sisävesilaivalla m/s Camillalla. Mikä olikaan kauniimpaa kuin nähdä syyskesän ilta-auringossa Saimaalla Lappeenranta läheisine ympäristöineen!

Kolmetuntinen kanava-saaristoristeily kuljetti matkalaiset Mälkiän sulun jälkeen takaisin laajemmille vesille tutustumaan idylliseen Saimaan saaristoon. Maisemia ihaillessa saattoi ruokailla ja seurustella. Asiaa tuntui riittävän.

Matkan veteraani oli Salosta saapunut 91 –vuotias Ilmari Koppinen. Nuori rautamalainen ylioppilas sai ensi kosketuksen sotatoimiin vuonna 1938. Seuraavat vuodet menivät sitten sodassa. Sieltä on muistona kuulovamma. Koulutukseltaan Ilmari Koppinen on maanmittausinsinööri. Viimeiset 52 vuotta hän on asunut Salossa.

Hänet tunnetaan myös veteraaniurheilijana. Omissa 90-vuotiskilpailuissaan

Salossa hän juoksi 60 metrin aidoissa 90 –vuotiaitten maailmanennätyksen. Hänen lajejaan ovat pikajuoksu ja aitajuoksu.

Samassa pöydässä Koppisen kanssa istuneet laukaalaiset Antti Kallio ja Pentti Kuutti ovat myös urheilumiehiä. Alkuaan varsinaissuomalainen Antti Kallio palveli sodassa JR 5:ssä. Rintamalla Loimolassa hän oli ryhmänjohtajana ja oli myös mukana Lapin sodassa.

Antti Kallion matkakumppani, Pentti Kuutti Laukaalta, on alkuaan Karjalan poikia; Sortavalan maalaiskunnan Kuokkanimestä. Kuutti kertoi perheensä ostaneen maatilan vapaaehtoisella kaupalla Laukaasta. Maatilalla riitti rakentamista ja raivaamista. Ajastaan Pentti Kuutti ja puolisonsa luopuivat maataloudesta. Nykyinen omakotitalo sijaitsee Peurunkajärven rannalla.

Sotatoimiin Pentti Kuutti lähti vain 17 –vuotiaana ja ehti olla siellä 2,5 vuotta eli sodan päättymiseen saakka. Hänellä AU –koulutus oli Valamossa. Näitä ”Valamon miehiä” oli alkuaan 124 ja tällä matkalla heitä oli neljä. Kuutti mainitsee taistelupaikkoinaan mm. Viteleen, Rajakonnun ja maihinnousupaikkana tunnetun Tuulosjoen. Hän kertoo palvelleensa joukko-osasto RTR 13:ssa, jonka vanhemmat miehet olivat Pohjois-Karjalasta. Osastolla oli perääntymisvaiheessa Kuutin muistin mukaan useita komentajia.

Pentti Kuutti kertoo, että nämä nykyiset kokoontumiset aloittivat ne miehet, jotka kävivät AU-koulutuksen Valamossa. Näitä tapaamisia oli noin kymmenen kertaa. Lähdettyä matkaan maisemat kylpivät auringon valossa, mutta saaristoalueella oltaessa ilta alkoi pimentyä. Laivan lipuessa

kohti satamaa eripuolilla rantoja tuikkivat valot ja kaupunki ”kylpi” täydessä iltavalaistuksessa. Retkeäisten linja-auto odotti saapujia satamassa viedäkseen heidät majoittumaan Maa-sotakoululle.

Kokouspäivä

Laatokan Puolustuksen Perinneyhdistyksen taustalla oli alkuaan joukko eri aikoina toimineita yhdistyksiä. Nykyinen nimi pyrkii kuvaamaan tausta yhteisöjään; Laatokan puolustajat ja Valamon veteraanit. Nykymuotoisen yhdistyksen puheenjohtajana on toiminut turkulainen Erkki Marttila vuodesta 2003. Perinneyhdistyksessä on edelleen veteraanien osuus huomattava, mutta jälkipolvien määrä on nousussa. Yhdistyksen toimintamuotona on vuosittainen kokoontuminen, jossa valitaan mm. yhdistyksen hallitus.

Sunnuntaina pidetyssä kokouksessa päätettiin koontua ensi vuonna Joensuun suunnassa. Ajankohta on sama 15.8., koska se oli ennen sotia Laatokalla toimineen Rannikkotyöstörykmentti 3:n vuosipäivä. Myös sotien aikanaikin vuosipäivää muistettiin, vaikka sodan ajan joukot olivat eri kokoonpanossa ja eri nimillä kuin rauhan aikaiset.

Yhdistyksen hallitukseen ei tullut muutoksia. Puheenjohtajana toimii edelleen Erkki Marttila Turusta, varapuheenjohtajana Seppo Vainikka Imatralta ja sihteeriksi/rahastonhoitajana jatkaa Raili Jantunen Heinolasta. Muut hallituksen jäsenet ovat Tuure Matikainen, Ilpo Kaislaniemi ja Yrjö Tiira. – Tilaisuudessa perinneyhdistys sai taululahjoituksen.

Kokouksen jälkeen, ennen kotimatkaa, tutustuttiin vielä Ratsuväkimuseoon.

Paula Penttilä

Antti Kallio (vas.) ja Pentti Kuutti saapuivat vuositapaamiseen Laukaalta. Alkuaan Antti Kallio on Varsinais-Suomesta ja Pentti Kuutti Sortavalan maalaiskunnasta.

Niilo Tammilehto (vas.) on syntynyt Sortavalan maalaiskunnasta ja Ilmari Koppinen Rautalasta.

lähde puhuu 61 kaatuneesta. Yhdistyneen laivasto-osaston hyökkäys Suholle ei katkaissut Leningradin huoltoyhteyksiä, mutta päätti saksalais-italialaisen laivasto-osaston toiminnan Laatokalla. Neuvostoliiton tietotoimisto ilmoitti 23.10.1942 tapahtuneesta hyökkäyksestä Suhoa vastaan ja totesi, että hyökkäys torjuttiin viholliselle aiheutetuina tappioina. Suomen Päämajan tiedonanto kuului: Laatokalla ovat yhtyneet merivoimat aiheuttaneet viholliselle huomattavia tappioita. Vihollisenpuoleisella rannikolla suoritettiin maihinnousu Suhossa, jolloin rannikkopatteri tuhottiin. Radioasema ja majakka hävitettiin. Kolmeen venäläiseen tyk-

kiveneeseen saatiin osumia, yksi moottoritorpedovene saatettiin taistelukelvottomaksi ja useampia pienempiä aluksia upotettiin. Ilmataisteluissa ja ilmatorjuntatulella pudotettiin 21 viholliskonetta. Yhtään omaa konetta ei menetetty. Suhon operaation jälkeen MAS-torpedoveneitä ei enää käytetty. Lähenevä talvi olisi muutenkin lopettanut niiden toiminnan. Kalusto siirrettiin pääosin pois Laatokalta. Aksellivallat poistuivat Laatokan Suomen puoleiselta merialueelta.

Taistelulautat siirtyvät pois Laatokalta

Ylipäällikkö antoi 21.10.1942 käskyn siirtää

laivasto-osasto K:n venekalusto Laatokalta Suomalaislahdelle. Veneet olivat 30.10 Helsingissä, jolloin osasto hajotettiin. SIEBEL-taistelulautat kuljetettiin pois Laatokalta vuoden 1942 marraskuun loppuun mennessä, mutta suomalaiset saivat ostaa kaksi raskasta SIEBEL-lauttaa sekä neljä kevyttä lauttaa, jotka kaikki aloittivat seuraavana kesänä toimintansa Laatokalla suomalaisin miehistöin. Suomalaisen lunastamat kaksi taistelulauttaa aseistettiin 102 mm:n tykein ja kevyet lautat 57 mm:n tykein. Lisäksi kumpaankin asennettiin 20 mm:n aseet. Elokuulla 1943 siirrettiin pois siirtyneiden italialaisveneidä tilalle Laatokalle vanhat suoma-

laiset moottoritorpedoveneet VINHA, SYÖKSY ja NUOLI. Ne oli aseistettu 20 mm:n tykein ja perässä oli kiskot kolmea miinaa varten. Taistelutoiminta oli vuonna 1943 Laatokalla hyvin vähäistä. Neuvostovoimien toiminnan painopiste oli Leningradin huoltoyhteyksien varmistamisessa.

Aseveljet Kurkijoen vesillä ja rannikolla

Tällainen oli siis italialaisten veneiden ja saksalaisten lauttojen vierailu Kurkijoen lahtien ja kallioiden suojaissa sekä taisteluissa Laatokalla, kuten asiasta on lyhyesti mainittu KURKIJOKI SODASTA EVAKKOON –kirjassakin (s.316-318).

Jos joku haluaa tarkemmin perehtyä näihin operaatioihin ja erityisesti SUHON taisteluun, niin parhaat tiedot löytyvät Leningradissa 1989 ilmestyneestä 170-sivuisesta Laatokan taistelusta käsittelevästä kirjasta Z. G. RUSAKOV: NASHIM MOREM BYLA LADOGA. Tuosta teoksesta olen ottanut tähän artikkeliin karttapiirroksia Laatokan merisotatoimista. JATKO-SODAN HISTORIA 6. WSOY 1994, s.77-80, on myös hyvä lähde.

Henkilökohtaisia muistoja

Vaikka palvelin koko kesän 1942 KÄK.ISP:n esikunnassa Hiitolassa, kävin usein vapaalla Lopotissa

vanhempiani tapaamassa. Tällöin tapasin myös tämän Laatokan lauttalaivaston sotilaita, koska heillä oli paikallinen johtokeskus ja radioasema Kurkijoen suojeluskuntatalon yläkerrassa. Sain harjoitella saksankieltä ja opin tuntemaan erityisen hyvin korpraali Hans Haasen. Häneltä sain myös valokuvan muistoksi, jonka hän on omistanut ”parhaalle suomalaiselle ystävälle” Kurkijoen 12.11.1942. Kun saksalaiset siirrettiin sitten pois, otin muistoksi heidän johtopaikkansa opaskilven ”PORTAAT YLÖS – 3. OVI VASEMMALLA” – FUNKSTÖRTRUPP... Että sellaista aseveljeyttä radistikorpraalien kesken!

Lassi Koho

Juho Ojalainen muistelee päiväkirjamerkinnöissään 1918 tapahtumia. Kirjoitukset julkaistaan 2-osassa.

Sotamuistoja itsenäisyyden alkutaipaleilta

Kun naapurini ja ystäväni Kirvun Väinö kirjoitteli tähän omaan lehtemme (1950-60-luvulla toim. huom.) niistä alkutaisteluista ja tapahtumista sieltä Ahvolan rintamalta. Vaan heidän joukko-osastonsa siirryttyä etelämmäksi, ei kukaan vanha kurkijokelainen rintamamies ole näitä tapahtumia omaan lehteen kirjoittamalla muistellut. Olihan meitä sentään paljon.

Helmikuun alkutaistelujen jälkeen kiteytyi rintama melko suorana linjana Oravala, Hauhianmäki, Suninmäki, Vehkun niityt, Pullilanmäki, Sana, Ora, Nosku, Kääntymä. Koko maaliskuun aika käytiin tämän rintamalinjan säilyttämiseksi epätoivoisen sitkeätä puolustussotaa. Olihan vihollisella ylivoima miehistön runsaudessa ja myöskin tykistössä, mikä aselaji meikäläisillä oli melkein olematonta sekä vielä ammusten puute suurena haittana. Vihollinen näytti saaneen miehistön täydennystä myöskin venäläisiltä. Kun sotilasjunat kulkivat Viipurin ohi, värväytyi näistä sotilaita palkan edestä rintamalle rahaa tienaamaan.

Tärkeä kukkula

Maalis-huhtikuun vaiheissa alkoi vihollisen tykistötuli

käydä aivan sietämättömäksi. Varsinkin miehistön majoituspaikat tulivat tarkasti suunnatun tulituksen kohteiksi. Meikäläisten johto saikin vihdoinkin selville, että heillä oli seudun korkeimmalle kukkulalle laitettu tykistön tähtystys- ja tulenjohtopaikka.

Niin järjestettiin tämän kukkulan valloittaminen. Partiotiedustelun jälkeen lähetettiin kaksi komppaniaa, noin 300 miestä huhtikuun 13. päivän aamuna tätä valtausta suorittamaan. Valtaus onnistui. Ankaran taistelun jälkeen saatiin kukkula haltuumme. Vaan menetyksemme olivat raskaat. Toinen mukana olleista komppanioista menetti päällikkönsä ja kaikki joukkueenjohtajansa. Komppaniaa taistelusta takaisin palatessa komensi ryhmänjohtaja. Iltahuudossa selvisi, että 56 miestä oli poistunut rivistä, eivät kaikki kaatuneina, vaan osa haavoittuneina.

Pian voi havaita, että vihollisen tykistötuli ei tämän jälkeen ollut niin tuhoisaa ja tarkkaa varsinkaan majoituspaikkoihin.

Tauko kesken taisteluiden

Tällä kukkulalla tapahtui sellainenkin vähän erikoinen tapaus, jota tuskin voi sodassa sattua, jos osapuolet

Juho Ojalainen
kuva Ojalaisen perikunta, Sylvi Ojala

"Isäni, Juho Ojalainen, oli syntynyt Hiitolassa 19.1.1895 ja muutti Kurkijoen Titon kylään 1898. Hän kävi Niittylahden kansanopiston 1915. Se ei varmaankaan ollut kovin yleistä pientilan monilapsisen perheen toiseksi vanhimmalle pojalle. Isä otti hyvin aktiivisesti osaa pitäjän ja kylän asioiden hoitoon. Hänen kynänsä jälkeen on Kurkijoki kylästä kylään – teoksen Tittoa koskevat kuvaukset yhdessä Kaarina Vepsän os. Keinänen kanssa. Oheinen isän muistelu koskee vapaussotaa, sen hän on merkinnyt muistiin joskus 1950-luvulla", näin kirjoittaa Sylvi Ojala (os. Ojalainen)

eivät ymmärrä toistensa puolta. Paikan tärkeyden takia oli kukkulalla aina täysi miehitys päällä. Eräänä kauniina huhtikuun aamuna kun oli puolin ja toisin annettu aika kiivasta tulta, huusi joku meidän poikamme: "eikös pidettäis pieni tupakkatauko", johon toiselta puolen vastattiin, "tulkaa tänne, saatte saajua oikein sokurin kanssa". Heillä oli sellainen uskomus, että meillä oli puutetta kaikista ruokatarpeista. Heille huudettiin vastaan, "älkääpäs ylvästelkö, tiedättekö, että Helsinki on jo vallattu, jos haluatte voidaan teille tuoda lehtiä, missä asiata selostetaan". Ampuminen kiellettiin kummallakin puolen ja sovittiin, että kaksi miestä lähtee viemään heille paikalle saadut sanomalehdet, jossa selostettiin Helsingin valtausta ja Etelä-Suomen miehitystä. Heiltä samoin tuli kaksi miestä ampumaketjujen puoliväliin, jossa ottivat lehdet vastaan ja keskustelivat asioista. Eivät kyllä mitään uskoneet, vaan pitivät kaikkea propagandana.

Hylsyröykkiöt kertoivat kärsimyksestä

Valkeni vihdoinkin se hartaasti odotettu päivä, jolloin mel-

ko kiivas tykistötuli meidän puolelta todisti rynnäkönn Viipuria kohti alkaneen. Tämä päivä oli rintamaloikkamme huhtikuun 25. kaunis, aurinkoinen kevätpäivä, joka ei mukana olleiden mielestä voi koskaan unohtua. Melko laimean puolustustaistelun jälkeen valtasimme vihollisen asemat heidän paonomaaisesti peräytyessään. Tämän tulilinja, jonka murhaavan tehon takia, olimme saaneet kaikki inhimilliset kärsimykset kärsiä. Nähdä nuoren aseveljen viimeiseen veripisaraan isänmaansa hyväksi vuodattavan lämpimän sydänverensä, nähdä toisten loppuäkseen ramaksi haavoittuvan. Kun käveli hylsyröykkiöiden seassa ja tiesi, että jokainen näistä lähtenyt kuula olisi voinut elämän päättää, nousi harras kiitollinen huokaus Jumalan puoleen, kun antoi näin käydä, että kärsimysten palkkana oli voitto.

(Kertomuksessa esiintyvät paikan nimet saattavat olla virheellisiä, johtuen käsinkirjoitetun tekstin epäselvyydestä. toim. huom. Otsikointi ja väliotsikointi toimituksen.)

Suuret ikäluokat kasvattivat erilaisen jälkipolven

Suuret ikäluokat ovat tämän hetken tyytyväisien suomalaisten joukko. He arvostavat rehellisyyttä, vanhempien kunnioittamista, auttamisen halua ja hyviä tapoja. Nämä hyveet eivät kuitenkaan ole periytyneet seuraaville sukupolville. Tämä käy ilmi Yhtyneet Kuvalehdet Oy:n teettämästä laajasta Suurten ikäluokkien tyytyväisyystutkimuksesta. Tutkimus viestii noin puolen miljoonan 58-63-vuotiaan suomalaisen välitilinpäätöksen seuraaville sukupolville.

Suurten ikäluokkien tyytyväisyystutkimuksen mukaan lähes jokainen ikäluokan edustajista (92 % vastaajista) kokee olevansa tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä. "Tämä nyt noin puolen miljoonan kuusikymppisten suomalaisten joukko on ollut rakentamassa maamme hyvinvointia sotien jälkeen. Tyytyväisyys syntyy heidän maltillisista tulevaisuuden odotuksista nuoruus-

dessaan. Moni saa kokea sen nyt vaurautena, johon ollaan tyytyväisiä", kertoo tutkimusryhmäpäällikkö Kirsi Kupila Yhtyneet Kuvalehdet Oy:stä.

Tutkimus osoittaa, että vaikka suuret ikäluokat ovat kokeneet yhteiskunnan rajun kasvun ja muutoksen, heidän omilta vanhemmilta omaksumansa arvostukset ovat säilyneet heillä lapsuudesta saakka. Jalat maassa pysyttely ja itse itsestään huolehtiminen istuvat tähän ikäpolveen luontevasti.

Kun tutkimuksen mukaan suuret ikäluokat arvostavat rehellisyyttä, vanhempien kunnioittamista, auttamisen halua ja hyviä tapoja, he samalla kokevat nykykuorison arvostavan paremminkin elämästä nauttimista, menestymistä ja valinnanvapautta. Suurten ikäluokkien ja nuorten välillä näyttääkin vallitsevan arvokuilu.

"Hyvinvointivaltion rakennustyö oli suurten ikä-

luokkien yhteinen projekti. Tämä näkyy vahvasti ikäluokan arvostuksissa: yhteisön merkitys, toisen huomiointi ottaminen ja auttaminen sekä työhön liittyvät arvot korostuvat", sanoo filosofi Ilkka Niiniluoto. "Nyt taas ajankuvaa leimaa elämästä nauttiminen sekä yksilön menestymisen tärkeys." Kilpailu asemasta yhteiskunnassa on kovempaa", Niiniluoto jatkaa.

Suuri ikäluokka jakaantuu työelämässä vaikuttaviin sekä osa-aika- tai kokopäiväeläkkeellä nauttiviin seniori- eläviin. "Nykyajan seniorit elävät hyvin monipuolista ja aktiivista elämää. He panostavat erilaisiin harrastuksiin, matkustelevat ja pitävät hyvää huolta terveydestään ja läheisistään", sanoo päätoimittaja Kaisa Peutere Viva-lehdestä.

Yksi asia yhdistää sekä eläkkeestä haaveilevia että eläkkeellä nauttavia harmaita panttereita. Tutkimuksen

mukaan molemmat ryhmät arvottavat yhdessäolon lastenlastensa kanssa hyvin korkealle. "Aktiiviset seniorit ottavat mielellään myös isovanhemman roolin ja auttavat ruuhkavuosissa painivia lapsiaan", päätoimittaja Kaisa Peutere jatkaa.

Suurten ikäluokkien huolenaiheet löytyvät yhteiskunnassa vallitsevista suurista haasteista. Naiset ovat huolestuneita tutkimuksen mukaan terveydenhoidon alasajosta ja kotihoidon resurssipulasta. Myös oman toimeentulon turvaaminen sekä huoli jälkeläisten ja yleensäkin nuorten työllistymisestä herättää epävarmuutta. Miesten kohdalla erityisesti poliitikkojen vastuuttomuus ja omaan pusiin pelaaminen aiheuttaa paheksuntaa samoin kun maahanmuuttajien avustaminen ilman työntekovaatimuksia.

Ehdotukseen työelämän jatkoajasta suurilla ikäluokilla on vahva mielipide. Kaksi kolmasosaa (70 %) vastanneista, jotka ovat vielä työelämässä, haluaa jäädä eläkkeelle virallisessa eläkeiässä.

Lähde: Yhtyneet Kuvalehdet Oy:n Suurten ikäluokkien tyytyväisyystutkimus

Karjalan Liiton tapahtumia

26.9. Arkistot ajan tasalle - kurssi
27.9. - 3.10. Hiljentymisen viikko Ylläksellä
29.9. - 1.10. Rumba, lavajive ja samba -tanssikurssi
30.9. Tiedot verkkoon - omat kotisivut kuntoon
3. - 4.10. Sukututkimuksen peruskurssi
6.10. Arkistot ajan tasalle - kurssi
8.10. Pitäjäesittely, Kivennapa ja Muolaa
9.10. Säätiöseminaari, Tampere
10.10. Erilaiset piirakat -kurssi
10. - 11.10. Kuulutko sukuuni -sukuseurapäivä, Vantaa

24.10. Eeltkäsi tämminkii - Seuran hallinto
30.10. - 1.11. Suku- ja Karjalariiteily
7. - 8.11. Kinnasneulakurssi
7. - 8.11. Puulinnun vuolukurssi
14.11. Vanhat hautausmaat Karjalan tasavallassa ja Leningradin oblastissa -seminaari
29.11. Talvisodan syttymisen muistotilaisuus, Hyvinkää
6.12. Itsenäisyyspäivän juhla

Lisätietoja:
p. (09) 7288 170,
toimisto@karjalanliitto.fi,
www.karjalanliitto.fi

Kurkijoelle laaditaan asemakaavaa

Venäjällä on astunut voimaan laki, jonka mukaan kaikille tämän kokoluokan kylille on laadittava asemakaava vielä tämän vuoden puolella. Kurkijoen entiseen kirkonkylään valmistellaan paraikaa asemakaavaa, arkkitehtina Kirill Kozlov.

Kaavan laatimisprosessia ohjaavat Kurkijoen kunnan hallinto, Kurkijoen kotiseuduntutkimuskeskuksen, Karjalan tasavallan Kulttuuriministeriö sekä sen alainen valtiollinen rakennussuojelukeskus. Kozlovin tehtävä on kaksiosainen:

Esitys Lahdenpohjan piirin Kurkijoen kylän historiallisen asun säilyttämiseksi (suom. Netta Böök)

Kurkijoen kylän vanhassa osassa on säilynyt asemakaavallinen perusrakenne ja rakentamista 1800- ja 1900-lukujen vaihteesta, vaikkakin sommitelmallisesti tärkeitä rakennuksia on tuhoutunut. Kylän historiallisten rakennusten arkkitehtuuri on ajalleen luonteenomaista Laatokan koillispuolella. Talot ovat pääasiassa puurakennuksia, joiden julkisivut on laudoitettu. Vaihtelevat ul-

kolaudoitukset, ikkunoiden vuorilaudat, talojen väritys, kattomuodot ja mittakaavan vaihtelu tekevät julkisivuista ilmeikkäät.

Vuosisataisen historian, rajaseutuun liittyvien tapahtumien sekä melko hyvin säilyneen historiallisen ja kulttuuriympäristön vuoksi Kurkijoen kylä merkittiin Kulttuuriministeriön päiväkäskyllä Karjalan tasavallan historiallisten asuinpaikkojen luetteloon 29.12.1997.

Venäjän Federaation 25.6.2002 päivätyn rakennussuojelulain mukaan «Historiallisessa kylässä suojelun piiriin kuuluvat kaikki historiallisesti arvokkaat rakennetun ympäristön elementit: asemakaava, rakennukset, sommitelma, luonnonmaisema, arkeologiset kerrostumat, rakennetun ympäristön eri osien välinen suhde, tilallinen rakenne, rauniot, rakennusten muoto ja ulkoasu – mittakaava, tilavuus, rakenne, tyyl, materiaali, väritys ja koristeet, luonnon ja ihmisen luoman ympäristön suhde – historiallisen asuinpaikan eri toiminnot, jotka ovat muodostuneet sen kehityksen myötä, sekä muut arvokkaat kohteet.»

Mainitun lain ja Venäjän

Federaation kaupunkirakennuslain mukaan rakentaminen historiallisissa kylissä on erityissäätelyn alainen. Sääntely toteutetaan muun muassa laatimalla ja vahvistamalla kylälle rakennussäännöt.

Tällä hetkellä kylän historiallisesti arvokas kulttuuriympäristö on tuhoutumassa. Sen historiallista ulkoasua vääristävät monet uudet rakennukset, ja kylä on menettänyt joitain arkkitehtonisesti merkittäviä rakennuksia, kuten luterilaisen kirkon, kaksi keskeistä maatalousoppilaitoksen rakennusta sekä Sovetskaja-kadun yläpäässä olleen rakennuksen (ent. Räköläisen liiketalo, myöh. suojeluskunnan talo, suom. huom.).

Tilanteen huolestuttamana on kylän hallinnon aloitteesta vuonna 2004 aloitettu työ kylän historiallisen ilmeen säilyttämiseksi. Karjalan tasavallan Kulttuuriministeriön alaisen Historiallisten ja kulttuurimuistomerkkien suojelun ja käytön valtiollisen keskuksen asiantuntijat tekivät kesällä 2004 selvityksen rakennusten nykytilasta.

Kaikkiaan Kurkijoen kylän alueella tutkittiin 105

rakennusta. Kylän historiallisesta osasta laadittiin suunnitelma, jossa pääpaino oli arkkitehtonisilla ja kaupunkirakenteellisilla näkökulmilla. 17 historiallista rakennusta suositeltiin merkittäviksi kulttuuriperintökohteiden luetteloon ja 6 historiallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaiden rakennusten luetteloon. Tutkimuksessa todettiin, että monissa rakennuksissa on säilynyt koristeellisia kaakeliuuneja ja sisustuksissa taideteellisesti hyvin arvokkaita koriste-elementtejä.

Kylän arkeologisten kerrostumien tutkimustyön tekivät Venäjän tiedeakatemia Karjalan tiedekeskuksen arkeologit. Kurkijoen kotiseuduntutkimuskeskuksen asiantuntijat avustivat mm. arkistomateriaalin hankkimisessa.

Tutkimusaineisto on koottu raportiksi, jossa rakennukset esitellään arkkitehtonisine kuvauksineen. Tämä on ensimmäinen vaihe hankkeessa, jossa kylälle laaditaan suojeluvyöhyke. Se toimii ohjeellisenä asiakirjana, joka säätelee kaikkea (rakennus- yms., suom. huom.) toimintaa historiallisessa kylässä.

Molotov-Ribbentrop –sopimuksesta 70 vuotta

Eurooppa jaettiin salaisella lisäpöytäkirjalla

Molotov-Ribbentrop –sopimukseen liittyi salainen lisäpöytäkirja, jossa osapuolet sopivat Euroopan jakamisesta etupiireihinsä. Eräiden tarkennusten jälkeen osapuolet sopivat mm. Suomen, Viron, Latvian ja Liettuan kuuluvan Neuvo-

toliiton etupiiriin. Kaksi toisilleen vihollisina pidettyä totalitaristista suurvaltaa siten löysivät ideologisten, geopoliittisten ja sotilaallisten tavoitteittensa pohjalta toisensa. Molotov-Ribbentrop –sopimusten ja myöhemmin laadittavien taloudellisten sopimusten pohjalta Hitler sai käyttöönsä laajamittaiseen hyökkäykseensä tarvittavia materiaaleja.

Stalin siten varusti materiaalisesti Hitlerin suurta sotaa varten. Stalin puolestaan osti aikaa organisoidakseen

resurssinsa uudelleen kyetäkseen taistelemaan voitokkaasti Hitleriä vastaan.

ETYJ ehdottaa yhteistä muistopäivää 23.08

ETYJ:n resoluutiossa päätettiin yhteisestä muistopäivästä natsismin ja stalinistisen kommunismin uhreille. II maailmansodan mahdollistaneen Molotov-Ribbentrop –sopimuksen allekirjoituspäivä 23.08.1939 on hyvä päivä muistaa tämän sopimuksen uhreja.

Päätöslauselma hyväksyttiin äänin 377 puolesta, 8 vastaan. Venäjän edustajat yrittivät jo etukäteen estää resoluution syntymisen siinä kuitenkaan onnistumatta. YLE:n uutisten mukaan Venäjän edustajat marssivat välittömästi kokouksesta ulos resoluution jälkeen.

Pro Karelia

KIRJAUUTUIS

Raimo O. Kojo
MINÄ, ADOLF JA JOSIF
Veijariromaani talvisodan ajoilta

Miten Kurkijoen, Elisenvaaran, Jaakkiman, Hiitolan ja muiden lähiseutujen ihmiset kokivat talvisodan puhkeamisen ja evakkoon lähdön?

Minerva Kustannus Oy. Kovakantinen, sivuja 355.

Nouda tai tilaa Kurkijokelaisen toimistosta 30 €

Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
Puh. (02) 762 2551, 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Hymyä huuleen

Nainen kertoo psykiatrilles:
- Viime aikoina mieheni on käyttäytynyt oudosti. Kahvin jälkeen hän syö kupin melkein kokonaan. Vain korvan hän jättää syömättä.
- Omituista, sanoo lääkäri, - korvahan on kaikkein herkullisin osa.

Uusvenäläinen ajaa ihan älytöntä ylinopeutta Pietarissa punaisella Ferrarilla. Liikennepoliisi pysäyttää lopulta hänet.

- Ymmärtääkö herra yhtään minkälaista nopeutta sitä on tullut kaahattua?

- Ai miten niin, olen tulossa huvilalta ja kaupungin rajalla oli selvästi nopeusrajoituskyllti: Pietari 300.

Vovotshka istuu Torkkelipuiston penkillä ja kiroilee. Dima tulee paikalle ja kysyy:

- No mitä on tapahtunut?
- Istu tähän viereen niin kerron.

Dima istuu.

- Katos kun jotkut idiootit on just maallanneet tämän penkin.

Ovikello soi. Ovella seisoo vieras mies työkalupakki kädessä.

- Vuotaako teillä hana?

- Ei...

- Asuvatko Ivanovit täällä?

- Ei, muuttivat pois jotain kolme-neljä kuukautta sitten.

- No jo on, kutsutaan huoltomies ja lähdetään sitten itse jonnekin...

Se kukkii joka kesäkuu

Tasan 19 vuotta sittenmenin ensimmäiselle matkalleni koti-Karjalaan Elisenvaaraan.

Se oli touko-kesäkuun vaihe v. 1990. Kaikki Valto- sen sisarukset ja heidän sukulaisiaan ja minä yksin meiltä lähdin naapurein matkaan.

Koti oli ollut ihan maantien laidassa. Koko pihapiiri oli pelkkää metsää. Olihan lähdestä 46 vuotta.

Sain kovasti kaivaa ja etsiä, että löysin rappuset. Istuin siihen katselemaan lapsuuteni maisemia.

Muistoja tulvi mieleeni: Miten hauskaa oli teliä pihassa ja tehdä pikku kepposia velipojalle. Tien toisella puolen oli Lakko- sen metsää ja siellä kasvoi paljon koivupuita. Ei muuta kuin hyppäsimme aidan yli

Eino-veljen kanssa ja me- nimme kiipeilemään niihin nuoriin notkeisiin koivuihin. Latvaan päästyä puu taipui ja saatiin huima lento alas. Sitä leikkiä riitti. Vähän meitä pelotti, että jo Lakko- sen Eino sattuisi näkemään, niin meille tulisi äkkilähtö. Monenlaisia pallopelejä pelattiin: neljää maalia, polttopalloa ym. Naapureissa oli paljon lapsia, aina saatiin

”Latvaan päästyä puu taipui ja saatiin huima lento alas.

pelit käyntiin.

Talvella oli hauskaa, kun laskettelimme siitä meidän jyrkästä mäestä. Panimme monet sukset vierekkäin ja sauvan mäystimien väliin, istuimme suksien päälle ja

taas lennettiin mäkeä alas. Autoista ei ollut riesaa silloin.

Vuonna 1939 kesällä elämä alkoi käydä ahdistavan oloiseksi. Kaikkialla, missä ihmisiä vain kokoontui, puhuttiin: ”kun sota alkaa...”. Kukaan ei puhunut, jos se alkaa. Tietyömiehet kävivät meillä päiväkahvilla. Heti, kun he istuivat kahvipöytään, se alkoi: ”Nyt kun sota alkaa, niin se on paljon kauheampaa kuin ensimmäinen maailmansota. Nyt on ne hyökkäysvaunut, panssarit ja pommituskoneet. Hyökkäysvaunut pääsevät kaikkialle, yli puiden, pensaiden ja kivien, niille ei mahda mitään.”

Enempää en jaksanut kuunnella. Menin ulos, istuin puun alle ja kuvittelin mielessäni: tuolta ne hyökkäysvaunut vyöryvät Lakko- sen peltoja pitkin meille päin, emmekä me pääse pakoon. Minut valtasi kauhea ahdistus.

Sitten se alkoi, sota. Jotain ihmeellistä tapahtui. Se suuri ahdistuneisuus, joka oli jäytännyt mieltäni, hävisi. Pelotti kyllä, kun pommituksia tuli, mutta se

”Upotimme niitä suksisauvalla hankeen.

oli erilaista.

Kerran eräs yksinäinen venäläiskone lensi taivaalla Talvisodan aikaan. Sieltä lensi postia. Olimme Einon kanssa hiihtämässä ja hiihdimme mäen päälle, johon

Edesmennyt siskoni Kerttu Töyli Elisenvaarassa v. 2004 kotipihassa tuomien keskellä. Kuva: Tapio Nikkari

näimme putoavan jotakin. Koko Havukan pelto oli täynnä lentolehtisiä. Ne olivat A4-kokoisia. Mannerheimin kuva oli koko komeudessaan ja molemmissa käsissä veriset päät. Yllä teksti: ”Tiedättekö mikä herra on Mannerheim?” Upotimme niitä suksisauvalla hankeen. Minä olin silloin kolmentoista ja Eino yksitoista.

Monia muistoja pyöri ajatuksissani. V. 1938 kesällä oli koko maata käsittävät NNKY:n tyttöjen kesäpäivät Sortavalassa. Tehtiin retki Valamoonkin. Se oli vielä sitä huoletona lapsuusaikaa. Tehtiin töitäkin. Kerättiin marjat ja sienet talveksi. Kuumalla auringon helteellä haravoitiin heiniä ja selkä paloi – yksin rappusilla istuessani oli unohtanut ajankulun.

Auto tuli hakemaan. Jokainen oli käynyt kotikonnuillaan ja nyt oli läh-

”Sellainen pieni räpäle, vähän nupullaan.

tö majapaikkaan. Katselin, mitä voisin viedä muistoksi kotiin. Autonkuljettaja sanoi: ”Ota tuo kukka tuosta rapulta.” En tiennyt, mikä se kukka oli. Sellainen pieni räpäle, vähän nupullaan. Halusin sen, kun se oli niin orvon näköinen. Sikiön Martti kaivoi sen juurineen, sain tuotua sen, vaikka toiset sanoivat, että tulli ottaa sen pois.

Istutin sen kukkapenkin päähän ja aloin seurata, mikä siitä kehittyisi. Ja kehittyihän se. Alkoi kasvamaan tuuheaksi puskaksi. Avasi

nuppunsa ja minä tunsin sen. Se oli rikkaruoho, juuri niitä keltaisia kukkia, joita me koulun loputtua kesäkuun alussa pääsimme Suohovin pellolle nyhtämään. Koko pellot olivat täynnään keltaisia kukkia (aivan kuin rypsiellot).

Minusta se on kaunis ja tuoksuakin hyvältä. Suohovin pellolla meillä oli ihan kivaa. Palkkaa saatiin sen mukaan miten kukakin teki töitä. Oli joskus sanaharkkaa, asemalaiset vastaan muu kylä.

Joka ikinen kevät touko-kuun lopulla ensimmäisenä nousee mullasta se ”kanankaali” minun ilokseni.

Joka ikinen kesä 19 vuoden ajan on kukkinut kotirapun kukaan Elisenvaarasta.

Annikki Söderholm
o.s. Kylliäinen

”Se kukkii joka kesäkuu.”

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija.

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti! Vuosikerta vain 35 eur. Tilattuna alle 1,50 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjekuoressa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Kirjoituskilpailu

Kurkijoki-Säätiö ja sanomalehti Kurkijokelainen julistavat kirjoituskilpailun, joka on avoin kaikille, joilla on muistoja ja kokemuksia ajalta, jolloin karjalaiset oli siirretty uusille asuinsijoille. Sopeutuminen, oman maan hankinta, rakentaminen sekä vastaan tulleet muut vaikeudet koettelivat tuolloin siirtoväkeä usein jopa kohtuuttomasti. Mutta oli myös ilon ja onnen hetkiä, jotka antoivat toivoa ja uskoa tulevaisuuteen.

Kirjoittakaa niistä, mieluimmin koneella, ja lähettäkää tuotoksenne 30.9.2009 mennessä osoitteella: Sanomalehti Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA. Kuoreen merkintä: ”Kirjoituskilpailu” ja nimimerkki. Kuoren sisälle on laitettava kirjoituksen lisäksi suljettu kuori, jonka päällä on nimimerkki ja sisälle on laitettava paperi, jossa on nimimerkki ja kirjoittajan nimi ja osoite sekä puhelinnumero. Lisätietoja tarvittaessa voi soittaa numeroon 0500875211 (Eino Vepsä).

Kurkijokelaisella on oikeus julkaista vastikkeetta kaikki kirjoitukset ja ne jäävät Kurkijoki-Säätiön omaisuudeksi ja säilytettäväksi Kurkijoki-museossa.

Parhaat kirjoitukset palkitaan ja palkinnot jaetaan Kurkijokelaisen 60-vuotisjuhlissa Loimaan Heimolinnassa 15.11.2009.

Toivomme runsasta osanottoa, sillä kyseisistä rakentamisen ja raivaamisen ajoista ei ole tarpeeksi tallennuksia ja niistä muistavien joukot nopeasti vähenevät.

Kurkijoki-Säätiö

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. 41.
2. lääketieteellisen tutkimuksen
3. noin miljoona
4. Saul
5. sisilisko
6. hippiäinen – painaa vain 5 grammaa
7. Ruotsi
8. saamelainen
9. Tampereen yliopistollisessa keskussairaala
10. punatulkku

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoimna:
ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on s detty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat my s maksuttomia oikeuden yntej ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvähvistaja
Kauppalankatu 9–11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

AA, VT Jari Heikman
AA, VT Katri Ranta-Eskola
VT Kaarina Nylamo
Turuntie 8–14, II krs. Loimaa
Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Erikoishammasteknikko

EHT-
liiton
jasen

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179